

**Lietuvos Respublikos valstybės kontrolieriaus
IŠVADA
dėl Lietuvos Respublikos 1996 metų valstybės biudžeto įvykdymo
apyskaitos**

1	BENDRASIS 1996 METŲ VALSTYBĖS BIUDŽETO VYKDYMO VERTINIMAS	3
1.1	Pajamos.....	3
1.2	Išlaidos	7
1.3	Biudžeto deficito finansavimas	9
1.4	Valstybės skola.....	12
2	VALSTYBĖS BIUDŽETO VYKDYMO KONTROLĖS REZULTATAI	13
2.1	Pajamos.....	13
2.2	Išlaidos	13
2.3	Biudžetinių įstaigų įsiskolinimai.....	16
2.4	Valstybės išdo diegimo klausimai.....	16
2.5	Kiti reikšmingi pastebėjimai.....	18
3	VALSTYBĖS KONTROLĖS STEBIMOS PROBLEMOS	21
4	BENDROSIOS IŠVADOS.....	21
5	PRIEDAI	22
5.1	PRIEDAS 2.....	23
5.2	PRIEDAS 4.....	24
5.3	PRIEDAS 6.....	25
5.4	PRIEDAS 7.....	26
5.5	PRIEDAS 8.....	27
5.6	PRIEDAS 9.....	33

PRATARMĖ

Lietuvos Respublikos valstybės kontrolė atliko šalies Vyriausybės sudarytos Lietuvos Respublikos 1996 metų valstybės biudžeto įvykdymo apyskaitos (toliau - Apyskaita) įvertinimą, apibendrinio tikrinimų rezultatus ir parengė šią išvadą Seimui.

Lietuvos Respublikoje 1996 metais valstybės biudžeto vykdymą reglamentavo Lietuvos Respublikos 1995 m. gruodžio 7 d. įstatymas Nr. I-1116 "Dėl Lietuvos Respublikos 1996 metų valstybės biudžeto ir atskaitymų į savivaldybių biudžetus normatyvų bei dotacijų patvirtinimo" su pakeitimais (toliau - Valstybės biudžeto 1996 metų įstatymas), Lietuvos Respublikos biudžetinės sandaros įstatymas, kiti teisės aktai.

Apyskaitos duomenys Išvadoje įvertinti, atsižvelgiant į Valstybės biudžeto 1996 metų įstatymo, jo pakeitimų, kitų valstybės biudžeto lėšų naudojimą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimus.

Analizuodami 1996 metų valstybės biudžeto vykdymą, naudojomes ne tik Apyskaitos duomenimis, bet ir Lietuvos banko, Finansų ministerijos, Statistikos departamento, Lietuvos informacijos instituto informacine ir analitine medžiaga.

Rengdami išvadą tikrinome:

- bendruosius Apyskaitos sudarymo klausimus (Finansų ministerija);
- 97 biudžetines įstaigas (įmones) bei 22 įstaigas, kuriose Apyskaitos duomenimis buvo viršyti valstybės biudžeto asignavimų limitai. Patikrinta įstaigų (įmonių), kurių asignavimų valdytojams 1996 metais skirta apie 59 procentai bendrųjų Valstybės biudžeto išlaidų.

Tikrinimai buvo vykdyti remiantis pagrindiniais Tarptautinės aukščiausiųjų kontrolės institucijų organizacijos audito standartais pagal Valstybės kontrolės metinę darbo programą ir atskirų tikrinimų vykdymo planus.

Biudžetinės sandaros įstatymas ir Vyriausybės nutarimai numato, kad Apyskaita turi būti sudaryta tokiais pat rodikliais ir apimtimi, kaip patvirtinta metiniame biudžeto įstatyme. Tačiau išsami Apyskaitos forma įstatymais ar Vyriausybės nutarimais nenustatyta. Todėl Išvada parengta remiantis Seimui ir Valstybės kontrolei pateiktų dokumentų apimtimi ir struktūra.

Išvadoje teikiami tik tie duomenys ir išvados, kurios manome esant reikšmingomis, svarstant Apyskaitą.

Išvadą sudaro:

- bendrasis 1996 metų valstybės biudžeto vykdymo vertinimas;
- valstybės biudžeto vykdymo kontrolės rezultatai;
- Valstybės kontrolės stebimos problemos;
- priedai, tarp kurių:
- Valstybės kontrolės 1996 metų veiklos ataskaita.

Už valstybės biudžeto vykdymą 1996 metais buvo atsakingos:

- Ministro Pirmininko A. Šleževičiaus vadovaujama Vyriausybė nuo 1996 m. sausio 1 d. iki 1996 m. vasario 8d.;
- Ministro Pirmininko L.M. Stankevičiaus vadovaujama Vyriausybė nuo 1996 m. vasario 15 d. iki 1996 m. gruodžio 6 d.;
- Ministro Pirmininko G. Vagnoriaus vadovaujama Vyriausybė nuo 1996 m. gruodžio 6 d. (Lietuvos Respublikos prezidento 1996 m. gruodžio 6 d. dekretas Nr. 1134 "Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės funkcijų perimamumo").

1 BENDRASIS 1996 METŲ VALSTYBĖS BIUDŽETO VYKDYMO VERTINIMAS

Lietuvos Respublikos 1996 metų valstybės biudžeto įstatymu (1996 m. birželio 13 d. įstatymo Nr.I-1384, 1996 m. liepos 3 d. įstatymo Nr.I-1427 redakcija, 1996 m. lapkričio 6 d. įstatymas Nr.I-1605, 1996 m. gruodžio 23 d. įstatymas Nr.VIII-53) patvirtinta 4885054 tūkst. Lt pajamų, 5654829 tūkst. Lt išlaidų (išlaidos viršija pajamas 769775 tūkst. Lt) ir 100000 tūkst. Lt kasos apyvartos lėšų.

Vyriausybės parengtoje 1996 metų valstybės biudžeto įvykdymo Apyskaitoje pajamų planas nurodytas 4898418 tūkst. Lt, išlaidų planas 5668193,4 tūkst. Lt.

Taigi Apyskaitoje 1996 metų valstybės biudžeto pajamų planas 13364,0 tūkst. Lt, o išlaidų planas 13364,4 tūkst. Lt didesnis nei patvirtintas Lietuvos Respublikos 1996 metų valstybės biudžeto įstatymu. Skirtumų priežastys nagrinėjamos ir vertinamos Išvados skyriuje "Pajamos".

1.1 Pajamos

Lietuvos Respublikos Seimas 1996 metų valstybės biudžeto pajamų užduotis tikslino:

- 1996 m. birželio 13 d. įstatymu Nr.I-1384 "Dėl Lietuvos Respublikos 1996 metų valstybės biudžeto ir atskaitymų į savivaldybių biudžetus normatyvų bei dotacijų patvirtinimo" pakeitimo bei papildymo (nustatė 1996 metų valstybės biudžeto pajamų užduotį 4860444 tūkst. Lt, t. y. ją padidino 17429 tūkst. Lt);
- 1996 m. liepos 3 d. Lietuvos Respublikos 1996 metų valstybės ir savivaldybių biudžetų pakeitimo įstatymu Nr.I-1427 (nustatė 1996 metų valstybės biudžeto pajamų užduotį 4883924 tūkst. Lt, t. y. ją dar padidino 23480 tūkst. Lt);
- 1996 m. gruodžio 23 d. Lietuvos Respublikos įstatymo "Dėl Lietuvos Respublikos 1996 metų valstybės biudžeto ir atskaitymų į savivaldybių biudžetus normatyvų bei dotacijų patvirtinimo" pakeitimo įstatymu Nr.VIII-53 (įskaitė į valstybės biudžeto pajamas iš Jungtinių Tautų Organizacijos gautas lėšas už taikos palaikymo operacijas - 1130 tūkst. Lt).

Galutinė 1996 metų valstybės biudžeto pajamų užduotis pagal Lietuvos Respublikos įstatymus nustatyta 4885054 tūkst. Lt.

Vyriausybė, remdamasi Lietuvos Respublikos Biudžetinės sandaros įstatymo 32 str., savo sprendimais padidino valstybės biudžeto pajamų planinį dydį 13364 tūkst. Lt, iš jų:

- 8576 tūkst. Lt - dėl 1996 metų Lietuvos valstybės biudžeto ir Šiaulių miesto savivaldybės biudžeto tarpusavio atsiskaitymų, atliktų pagal 1996 m. sausio 20 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimą Nr.114 "Dėl sveikatos sistemos reformos Šiaulių apskrityje";
- 288 tūkst. Lt - iš savivaldybių biudžetų apskričių viršininkų administracijoms perdavus lėšas švietimo padalinių specialistams-inspektoriams išlaikyti pagal 1996 m. kovo 12 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimą Nr.336 "Dėl lėšų švietimo padalinių specialistams-inspektoriams išlaikyti perdavimo apskričių viršininkų administracijoms";
- 4500 tūkst. Lt - dėl Lietuvos Respublikos finansų ministerijos atliktų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų tarpusavio atsiskaitymų (sumažinus asignavimus savivaldybėms kompensacijoms buvusiems savininkams už išperkamus namus mokėti).

Valstybės biudžeto 1996 metų įstatymu patikslinta bendroji pajamų užduotis 4898418 tūkst. Lt neįvykdyta. Remiantis Apyskaita valstybės biudžetas gavo 4627217 tūkst. Lt pajamų arba 271201 tūkst. Lt mažiau nei patikslinta 1996 metų valstybės biudžeto įstatymu (su pakeitimais) (užduotis įvykdyta 94,5 procento).

Pajamų gavimo, užduočių vykdymo analizė pagal atskirus mokesčius ir kitus mokėjimus pateikta 1 lentelėje ir [2 priede](#).

Iš pateiktų Apyskaitos duomenų matyti, kad pajamų užduotys neįvykdytos:

- juridinių asmenų pelno mokesčio užduotis įvykdyta 79,5 procento, arba į valstybės biudžetą negauta 95659 tūkst. Lt;
- pridėtinės vertės mokesčio - 90,8 procento, arba negauta pajamų 231551 tūkst. Lt;
- akcizų - 88,4 procentai, arba negauta pajamų 109547 tūkst. Lt;
- mokesčių už valstybinius gamtos išteklius - 95,1 procento, arba negauta pajamų 1505 tūkst. Lt;
- lėšų, gautų iš savivaldybės biudžetų, sumažinus asignavimus kapitalo investicijoms ir gamtos saugos objektams finansuoti (numatyti atsiskaitymų į savivaldybių biudžetus normatyvuose) - 64,7 procentai, arba negauta pajamų į valstybės biudžetą 8299 tūkst. Lt.

Pridėtinės vertės mokesčiai ir akcizai sudarė apie 71 procentą bendros pajamų užduoties, todėl jų nesurinkimas (341098 tūkst. Lt) turėjo lemiamą įtaką valstybės biudžeto pajamų vykdymui.

Kitų pajamų rūšių planinės užduotys įvykdytos.

Fizinių asmenų pajamų mokesčio planinė užduotis įvykdyta 104 procentais, į valstybės biudžetą surinkta 22002 tūkst. Lt daugiau. Tam didelę įtaką turėjo Lietuvos Respublikos 1996 m. sausio 23 d. Fizinių asmenų pajamų mokesčio laikinojo įstatymo pakeitimo ir papildymo įstatymu Nr.I-1184 išplėstas fizinių asmenų pajamų mokestį mokančių asmenų ratas. Didėjo vidutinis mėnesinis darbo užmokestis. Pagal statistikos duomenis, palyginus 1996 m. gruodžio mėnesio vidutinį bruto darbo užmokestį (774,19 Lt) su 1995 metų gruodžio mėn. (653,31 Lt), jis išaugo 15,6 procento.

Viršplaninių pajamų iš tarptautinės prekybos ir sandorių mokesčio gauta 64489 tūkst. Lt arba metinė užduotis įvykdyta 143 procentais. Prognozuojant muitų mokestį, buvo atsižvelgta į 1995 metų faktinį įvykdymą, nes 1995 metais šio mokesčio užduotis buvo įvykdyta 74 procentais. Praėjusiais metais, padidėjus eksporto ir importo srautams, padidėjo ir muitų mokesčių įplaukos.

Konsulinio mokesčio metinė užduotis viršyta daugiau kaip 3 kartus, į valstybės biudžetą gauta 17811 tūkst. Lt daugiau. Tam įtakos turėjo tai, kad nuo 1996 m. gegužės 15 d. įsigaliojo 80-100 procentų padidinti konsulinės rinkliavos tarifai, taip pat padidėjo išduotų vizų skaičius (50 tūkst. vienetų). Be to, 1996 m. balandžio 1 d. pradėtos naudoti vizų įklijos, dėl to labiau išvengiama vizų į Lietuvą padirbinėjimo.

Mokesčių už aplinkos teršimą gauta 655 tūkst. Lt daugiau arba metinė užduotis įvykdyta 104 procentais. Mokesčio surinkta daugiau dėl to, kad nuo 1996 m. trečiojo ketvirčio mokesčių už aplinkos teršimą tarifams indeksuoti taikomas padidintas koeficientas 156,25 (Aplinkos apsaugos ministerijos 1996 m. birželio 13 d. raštas Nr.2-02-1424).

Kitų nemokestinių pajamų (Lietuvos banko likutinis pelnas, palūkanos už valstybinio kapitalo naudojimą, dividendai už akcijas, pajamos iš baudų ir konfiskacijų) užduotys viršytos dėl to, kad prognozuojant šias pajamas buvo atsižvelgta į faktiškas įplaukas.

Mokesčių nesurinkimo veiksniai yra tokie:

- juridinių asmenų pelno mokesčio užduoties neįvykdymui įtaką turėjo 1996 m. liepos 11 d. Lietuvos Respublikos juridinių asmenų pelno mokesčio įstatymo 8 straipsnio pakeitimo įstatymas Nr.I-1482, kuris nustatė, kad įmonės, kuriose užsienio investitorių užsienio kapitalo investicija yra pasiekusi du milijonus JAV dolerių, trejus metus nemoka pelno mokesčio nuo apyskaitinio ketvirčio, kurį pradėtas gauti pelnas, pradžios. Kitus trejus metus įmonės moka 50 procentų mažesnę pelno mokestį. Be to, šio mokesčio užduoties neįvykdymui įtaką turėjo įmonių lėšų įšaldymas Lietuvos akcinio inovacinio ir "Litimpeks" bankų sąskaitose;
- lemiamą pridėtinės vertės mokesčio užduoties nepatenkinamo vykdymo priežastis buvo ta, kad skaičiuojant ir nustatant 1996 metų valstybės biudžeto pajamų užduotį, buvo manoma, kad 1996 metais nebus taikomos pridėtinės vertės mokesčio laikinosios lengvatos. Tačiau Lietuvos Respublikos Seimas 1995 m. spalio 31 d. įstatymu Nr.I-1083 "Dėl Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymo 38 straipsnio pakeitimo" pratęsė laikinųjų pridėtinės vertės mokesčio lengvatų taikymą 1996 metams, o pajamų užduotis nebuvo sumažinta;

**Valstybės biudžeto 1996 metų pajamų užduočių įvykdymas
(pagal atskirus mokesčius ir kitus mokėjimus) ***

tūkst. Lt

Eil. Nr.	Pajamų pavadinimas	1996 metų valstybės biudžetas				Faktiškai gauta pajamų 1995 metais
		Užduotis, nustatyta įstatymu	Įstatymais, Vyriausybės nutarimais ir tarpusavio atsiskaitymais patikslinta užduotis	Faktiškai gauta	Patikslintos užduoties įvykdymas (%)	
1	Fizinių asmenų pajamų mokestis	549815,0	549815,0	571817,0	104,0	430306,9
2	Juridinių asmenų pelno mokestis	466034,0	466034,0	370375,0	79,5	277577,0
3	Pridėtinės vertės mokestis	2511087,0	2511087,0	2279536,0	90,8	1974925,9
4	Akcizai	945525,0	945525,0	835978,0	88,4	614237,2
5	Tarptautinės prekybos ir sandorių mokesčiai	150000,0	150000,0	214489,0	143,0	187412,2
6	Žyminis mokestis	89339,0	89339,0	106509,0	119,2	79265,7
7	Konsulinis mokestis	8700,0	8700,0	26511,0	304,7	9311,7
8	Kelių mokestis	-	-	-	-	196503,1
9	Mokestis už valstybinius gamtos išteklius	30442,0	30442,0	28937,0	95,1	18873,7
10	Lietuvos banko likutinis pelnas	6000,0	6000,0	7565,0	126,1	17543,1
11	Palūkanos už valstybinį kapitalą	4952,0	4952,0	11924,0	240,8	16738,0
12	Dividendai už akcijas	7500,0	7500,0	21331,0	284,4	9112,1
13	Pajamos iš baudų ir konfiskacijų	16079,0	16079,0	21534,0	133,9	19259,5
14	Mokestis už aplinkos teršimą	16741,0	16741,0	17396,0	103,9	9305,2
15	Ilgalaikio turto realizavimo pajamos	-	-	1575,0	-	122,7
16	Kitos pajamos	40801,0	59360,0	83195,0	140,2	67361,6
17	Lėšos, gautos iš savivaldybių biudžetų:					
17.1	LR 1996 07 03 įstatymu Nr.I-1427;	-	23480,0	15181,0	64,7	-
17.2	LR Vyriausybės 1996 01 20 nutarimu Nr.114;	-	8576,0	8576,0	100,0	-
17.3	LR Vyriausybės 1996 03 12 nutarimu Nr.336;	-	288,0	288,0	100,0	-
17.4	Tarpusavio atsiskaitymais	-	4500,0	4500,0	100,0	-
	Iš viso:	4843015,0	4898418,0	4627217,0	94,5	3927855,6

* Vyriausybės parengtos Apyskaitos duomenys.

- akcizų mokesčių nesurinkimui didelę įtaką turėjo tai, kad skaičiuojant ir nustatant 1996 metų akcizų įplaukas, buvo remiamasi prielaida, kad akcizų tarifai už pagrindines akcizų apmokestinamas prekes (alkoholinius gėrimus, naftos produktus, tabaką) bus padidinti nuo 1996 metų pradžios, tačiau šie tarifai Vyriausybės 1996 m. gegužės 17 d. nutarimu Nr.582 "Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1994 m. balandžio 25 d. nutarimo Nr.302 "Dėl akcizų" dalinio pakeitimo" buvo padidinti tik nuo 1996 m. birželio 10 d.;
- mokesčių už gamtos išteklius planinė užduotis neįvykdyta dėl išteklių gavybos apimtys sumažėjimo ir dėl to, kad įmonės nepilnai atsiskaitė už išgautas durpes. Statistikos departamento turimais duomenimis išgaunamosios ir apdirbamosios pramonės parduotos produkcijos apimtys 1997 m. sausio-kovo mėn., palyginus su 1996 m. sausio-kovo mėn., sumažėjo 5 procentais, iš jų durpių kasimo ir aglomeracijos - sumažėjo 16,5 procento.
- Neigiamą įtaką valstybės biudžeto pajamų gavimo užduočių vykdymui turėjo vis dar didėjančios įmonių, organizacijų mokesčių ir delspinigių nepriemokos bei atidėti mokesčiai. Mokesčių nepriemokos (kartu su delspinigiais) 1996 m. sausio 1 d. sudarė 843963 tūkst. Lt, 1997 m. sausio 1 d. - 890866 tūkst. Lt, arba išaugo 46903 tūkst. Lt (890866-843963=46903). Padidėjo pridėtinės vertės mokesčio nepriemoka 63405 tūkst. Lt (578616-515211=63405), kitų mokesčių - 31271 tūkst. Lt (82711-51440=31271). Sumažėjo nepriemokos fizinių asmenų pajamų mokesčio 1893 tūkst. Lt, juridinių asmenų pelno mokesčio - 9083 tūkst. Lt, akcizų - 30417 tūkst. Lt, palūkanų už valstybės kapitalą - 6380 tūkst. Lt (išsami analizė 3 priede). Nepriemokos didėjo dėl sunkios ūkio subjektų finansinės būklės (apyvartinių lėšų trūkumas, investicijų ir bankininkystės problemos bei tarpusavio atsiskaitymai). Didelę įtaką ūkio aktyvumui turėjo ta aplinkybė, kad po čekinės privatizacijos daugumoje ūkinių subjektų dar tik formuojasi tikrasis savininkas, o tai turi įtakos darbo efektyvumui.
- Remiantis Lietuvos Respublikos 1995 m. balandžio 6 d. įstatymu Nr.I-844 "Dėl įmonių, kurių sunki finansinė būklė, bet yra galimybių stabilizuoti ir plėtoti gamybą, atsiskaitymų su biudžetu" (1995 m. spalio 19 d. įstatymo Nr.I-1072 redakcija), Vyriausybei buvo leista iki 1995 m. gruodžio 31 d. patvirtinti sąrašą įmonių, kurių sunki finansinė būklė, bet yra galimybių stabilizuoti ir plėtoti gamybą, ir atidėti iki 1995 m. sausio 1 d. apskaičiuotų ir nesumokėtų į valstybės biudžetą mokesčių sumokėjimo terminus. Lietuvos Respublikos Vyriausybė 1995 m. gegužės 12 d. nutarimu Nr.678 "Dėl iki 1995 m. sausio 1 d. apskaičiuotų ir nesumokėtų mokesčių mokėjimo terminų" (1995 m. lapkričio 30 d. nutarimo Nr.1506 redakcija) nustatė, kad a įdedami mokėjimai ūkio subjektams, sudariusiems su Finansų ministerija paskolines sutartis. Pagal mokesčines paskolos sutartis, kurias Finansų ministerija sudarė su 31 ūkio subjektu atidėta 97679,8 tūkst. Lt mokėjimų, iš jų mokėjimai iki 1997 m. - 28862,7 tūkst. Lt, iki 1998 m. - 27407,0 tūkst. Lt, iki 1999 m. - 22265,6 tūkst. Lt, iki 2000 m. - 19144,5 tūkst. Lt.
- Lietuvos Respublikos 1995 m. gruodžio 28 d. įstatymu Nr.I-1158 "Dėl mokesčių (piniginių) prievolių valstybės ir savivaldybių biudžetams pasibaigimo" nustatytos sąlygos, kurioms esant Lietuvos Respublikos mokesčių mokėtojų mokesčines prievolės dėl apskaičiuotų ir nepervestų iki 1995 m. spalio 1 d. į valstybės ar savivaldybių biudžetus juridinių asmenų pelno, fizinių asmenų pajamų, pridėtinės vertės mokesčių bei akcizų pasibaigia. Pagal šį įstatymą Vyriausybė gali atleisti nuo mokesčių prievolių (mokesčių, baudų bei delspinigių) juridinius ir fizinius asmenis, jeigu jie valstybei ar savivaldybei nuosavybės teise perduoda bet kokį savo turtą, o valstybės ar savivaldybės institucija, kuriai perduodamas šis turtas, remdamasi Vyriausybės nustatyta tvarka, sutinka jį perimti. Taikant šią tvarką nuo mokesčių prievolių 144904 tūkst. Lt atleisti 37 ūkio subjektai.
- Lietuvos Respublikos įsisenėjusių skolų biudžeto įstatymas 1996 m. kovo 14 d. Nr.I-1230 nustatė, kad mokesčių mokėtojai atleidžiami nuo pagal 1995 m. sausio 1 d. duomenis deklaruotų ir pagal Juridinių asmenų pelno, Fizinių asmenų pajamų bei Pridėtinės vertės mokesčių įstatymus nesumokėtų mokesčių ir bendrojo akcizo, jeigu atsiskaito su valstybe ne pinigais, o savo įmonės akcijomis padarydami jų emisiją nominalu. Akcinių bendrovių įstatymo nustatyta tvarka. Akcinės bendrovės pagal sutartis perduoda šias akcijas valstybei priklausančių akcijų turėtojams - Lietuvos valstybės vertybinių popierių fondui arba ministerijai ar kitai valstybinei institucijai, kurios reguliavimo sričiai priklauso mokesčio mokėtojo veiklos rūšis. Atsiskaitymas su biudžetu įforminamas Vyriausybės nutarimu pritariant akcijų perdavimo sutarčiai, sudarytai remiantis teritorinių valstybinių mokesčių inspekcijų pateiktomis mokesčių prievolių pažymomis. Be to, pagal šį įstatymą mokesčių mokėtojai (kurie pagal 1993 m. balandžio 22 d. įstatymą Nr.I-133, 1995 m. balandžio 6 d. įstatymą Nr.I-844 ir 1995 m. gruodžio 28 d. įstatymą Nr.I-1158 atsiskaito su valstybės biudžetu, sudarydami mokesčines paskolos sutartis arba mokesčines prievoles biudžetui, įvykdo atsiskaitydami turtu ir akcijomis šio įstatymo nustatyta tvarka) atleidžiami nuo delspinigių, apskaičiuotų ir nesumokėtų iki šio įstatymo įsigaliojimo, už 1992-1994 metais nesumokėtus šio įstatymo 1 straipsnyje nurodytus mokesčius. Taikant šią tvarką nuo mokesčių prievolių 98674 tūkst. Lt atleisti 109 ūkio subjektai atsiskaitant jiems su valstybe savo įmonių akcijomis, o nuo nesumokėtų delspinigių 538931 tūkst. Lt atleisti 377 ūkio subjektai.
- Mokesčių administravimo trūkumai (aptarti šios išvados 1 priede).

Valstybės biudžeto 1996 metų pajamų struktūra, jos pasikeitimas ir palyginimas su 1995 metais pateiktas 2 lentelėje ir [4 priede](#).

Iš 2 lentelėje ir 4 priede pateiktų duomenų matyti, kad 1996 metų valstybės biudžeto pajamų struktūroje, palyginus ją su 1995 metais, įvyko nežymūs pokyčiai.

2 lentelė

Valstybės biudžeto 1996 metų pajamų struktūra procentais

Eil. Nr.	Pajamų pavadinimas	1996 m. valstybės biudžeto pajamų struktūra		1995 m. valstybės biudžeto pajamų struktūra
		patikslinta užduotis	faktinis įvykdymas	
1	Fizinių asmenų pajamų mokestis	11,2	12,3	11,0
2	Juridinių asmenų pelno mokestis	9,5	8,0	7,1
3	Pridėtinės vertės mokestis	51,3	49,3	50,3
4	Akcizai	19,3	18,1	15,6
5	Tarptautinės prekybos ir sandorių mokesčiai	3,1	4,6	4,8
6	Žyminis mokestis	1,8	2,3	2,0
7	Konsulinis mokestis	0,2	0,6	0,2
8	Kelių mokestis	-	-	5,0
9	Lietuvos banko likutinis pelnas	0,1	0,2	0,4
10	Mokestis už valstybinius gamtos išteklius	0,6	0,6	0,5
11	Palūkanos už valstybinį kapitalą	0,1	0,2	0,4
12	Dividendai už akcijas	0,2	0,5	0,2
13	Pajamos iš baudų ir konfiskacijų	0,3	0,5	0,5
14	Mokestis už aplinkos teršimą	0,3	0,4	0,2
15	Ilgalaikio turto realizavimo pajamos	-	-	0,1
16	Kitos pajamos	1,2	1,8	1,7
17	Lėšos, gautos iš savivaldybių biudžetų, pagal LR 1996 07 03 įstatymą Nr.I-1427, LR Vyriausybės nutarimus ir tarpusavio atsiskaitymus	0,8	0,6	-
	Iš viso:	100,0	100,0	100,0

Manome, kad surinkus visus realiai apskaičiuotus mokesčius ir metų eigoje panaikinus mokesčių lengvatas, 1996 metų pajamų užduotys galėjo būti įvykdytos.

1.2 Išlaidos

Lietuvos Respublikos 1996 metų valstybės biudžeto įstatymu (1995 m. gruodžio 7 d. Nr.I-1116) patvirtinta išlaidų 5498055 tūkst. Lt. Apskaitos duomenimis patikslintas išlaidų planas 5668193,4 tūkst. Lt, kasinės išlaidos 5332794 tūkst. Lt, t. y. 335399,4 tūkst. Lt mažiau arba 94,1 procento planuotų išlaidų (išsami analizė 5 priede).

Valstybės biudžeto išlaidos 1996 metais tikslintos šešiais įstatymais (1996 04 30 Nr.I-1305, 1996 06 13 Nr.I-1384, 1996 07 03 Nr.I-1427, 1996 11 05 Nr.I-1605, 1996 11 19 Nr.I-1625, 1996 12 23 Nr.VIII-53). Šiais įstatymais peržiūrėtos, taip pat padidintos bendros išlaidų apimtys asignavimų valdytojams.

Bendros išlaidų apimtys padidintos:

- 1996 m. birželio 13 d. įstatymu Nr.I-1384 - 64234 tūkst. Lt (patvirtinta išlaidų - 5562289 tūkst. Lt);
- 1996 m. liepos 3 d. įstatymu Nr.I-1427 - 23480 tūkst. Lt (patvirtinta išlaidų - 5585769 tūkst. Lt);
- 1996 m. lapkričio 5 d. įstatymu Nr.I-1605 - 2330 tūkst. Lt (patvirtinta išlaidų - 5588099 tūkst. Lt ir valstybės biudžeto deficitas 704175 tūkst. Lt);
- 1996 m. gruodžio 23 d. įstatymu Nr.VIII-53 - 66730 tūkst. Lt (patvirtintas valstybės biudžeto deficitas 769775 tūkst. Lt);
- Iš viso šiais įstatymais 1996 metų valstybės biudžeto išlaidos padidintos 156774 tūkst. Lt (64234+23480+2330+66730) ir nustatyta galutinė išlaidų suma 5654829 tūkst. Lt (5498055+156774=5654829).

Įstatymais patikslintos 1996 metų valstybės biudžeto planinės išlaidos viršijo patikslintas planines pajamas, o patikslintas planinis deficitas sudarė 769775 tūkst. Lt.

Vyriausybės parengtoje 1996 metų valstybės biudžeto įvykdymo Apskaitoje išlaidų planas nurodytas 5668193,4 tūkst. Lt, t. y. 13364,4 tūkst. Lt didesnis nei buvo patvirtintas 1996 metų Valstybės biudžeto įstatymu (su pakeitimais).

Pagal Apyskaitą išlaidos 1996 metais sudarė 5332794 tūkst. Lt, arba 94,1 procento valstybės biudžeto 1996 metų patikslintos planinės užduoties. Darbo užmokesčiui valstybės biudžeto įstatymu skirta 1318610 tūkst. Lt, o Apyskaitoje nurodyta, kad šiam tikslui skirti patikslinti asignavimai yra 1307666,2 tūkst. Lt, arba 10943,8 tūkst. Lt mažesni.

Lietuvos Respublikos 1996 metų valstybės biudžeto įstatymo 1 straipsniu nustatyta, kad asignavimų sumos darbo užmokesčiui patvirtintos maksimalios ir jų ekonomija asignavimų valdytojų nuožiūra gali būti naudojama kitoms paprastosioms išlaidoms apmokėti. Atskiri asignavimų valdytojai, turėdami darbo užmokesčiui skirtų lėšų ekonomiją, tikslino išlaidų sąmatas, atitinkamai padidindami kitas paprastas išlaidas. Be to, iš Vyriausybės rezervo fondo devyniems asignavimų valdytojams darbo užmokesčio asignavimai buvo padidinti 358,6 tūkst. Lt.

Valstybės biudžeto išlaidų faktinė struktūra pagal svarbiausias valstybės funkcijas, taip pat jos pokyčiai lyginant su išlaidų struktūra, patvirtinta įstatymu, patikslintu išlaidų planu bei su faktine 1995 metų struktūra pateikti 3 lentelėje bei [6, 7](#) prieduose.

Išlaidų struktūra:

- lyginant faktišką 1996 metų valstybės biudžeto įvykdymo išlaidų struktūrą su valstybės biudžeto 1996 metų įstatymu patvirtinta išlaidų struktūra, santykinai daugiau nei patvirtinta atiduota socialinei apsaugai, globai ir rūpybai (patvirtinta 8,4 proc., faktiškai 8,9 proc.), kuro ir energijos tiekimo paslaugoms (patvirtinta 2,9 proc., faktiškai 4,4 proc.), išlaidoms, nepriskirtoms pagrindinių funkcijų grupėms (patvirtinta 8,0 proc., faktiškai 11,2 proc.), dotacijos savivaldybių biudžetams (patvirtinta 10,0 proc., faktiškai 10,3 proc.);
- kitoms valstybės funkcijoms skirta ir faktiškai panaudota santykinai mažiau nei patvirtinta įstatymu.

Valstybės biudžeto išlaidų planinė patikslinta struktūra, palyginus ją su patvirtinta Valstybės biudžeto 1996 metų įstatymu, žymiai pasikeitė dėl to, kad Seimas ir Vyriausybė 1996 metų eigoje tikslino valstybės biudžeto išlaidas. Sumažintos planinės išlaidos bendrajam valstybės valdymui (patvirtinta įstatymu 9,2 proc., patikslintas planas 8,7 proc.), krašto apsaugai (patvirtinta įstatymu 3,5 proc., patikslintas planas 3,3 proc.), viešajai tvarkai ir visuomenės apsaugai (patvirtinta įstatymu 16,3 proc., patikslintas planas 15,1 proc.), švietimui (patvirtinta įstatymu 11,5 proc., patikslintas planas 11,1 proc.), sveikatos apsaugai (patvirtinta įstatymu 8,2 proc., patikslintas planas 7,9 proc.), sveikatingumui (patvirtinta įstatymu 3,7 proc., patikslintas planas 3,6 proc.), žemės ūkiui, miškininkystei, žuvininkystei ir veterinarijai (patvirtinta įstatymu 14,2 proc., patikslintas planas 12,3), mineralinių išteklių gavybai (išskyrus kurą), pramonei ir statybai (patvirtinta įstatymu 0,8 proc., patikslintas planas 0,6 proc.), transportui ir ryšiams (patikslinta įstatymu 2,4 proc., planas 1,9 proc.), kitai ekonominei veiklai (patvirtinta įstatymu 0,9 proc., planas 0,8 proc.), dotacijoms savivaldybių biudžetams (patvirtinta įstatymu 10,0 proc., planas 9,7 proc.). Padidintos planinės išlaidos socialinei apsaugai, globai ir rūpybai (patvirtinta įstatymu 8,4 proc., planas 9,5 proc.), kuro ir energijos tiekimo paslaugoms (patvirtinta įstatymu 2,9 proc., planas 4,3 proc.), išlaidoms, nepriskirtoms pagrindinių funkcijų grupėms (patvirtinta įstatymu 8,0 proc., planas 11,2 proc.).

3 lentelė

Valstybės biudžeto 1995 ir 1996 metų išlaidų struktūra procentais

Eil. Nr.	Išlaidų kryptys	Kodas	Valstybės biudžeto 1996 m. struktūra			1995 m.
			Patvirtinta įstatymu	Patikslinta įstatymu	Faktiškai įvykdyta	valstybės biudžeto faktinis įvykdymas
1	Bendras valstybės valdymas	1	9,2	8,7	8,8	8,5
2	Krašto apsauga	2	3,5	3,3	3,3	2,8
3	Viešojo tvarka ir visuomenės apsauga	3	16,3	15,1	15,3	14,9
4	Švietimas	4	11,5	11,1	11,2	10,3
5	Sveikatos apsauga	5	8,2	7,9	8,0	7,2
6	Socialinė apsauga, globa ir rūpyba	6	8,4	9,5	8,9	6,6
7	Butų ir komunalinis ūkis	7	-	-	-	0,2
8	Sveikatingumas (sportas), rekreacija, kultūra	8	3,7	3,6	3,6	3,3
9	Kuro ir energijos teikimo paslaugos	9	2,9	4,3	4,4	4,7
10	Žemės ūkis, miškininkystė, žuvininkystė ir veterinarija	10	14,2	12,3	11,8	12,0
11	Mineralinių išteklių gavyba (išskyrus kurą), pramonė ir statyba	11	0,8	0,6	0,6	0,6
12	Transportas ir ryšiai	12	2,4	1,9	1,8	6,4
13	Kita ekonominė veikla	13	0,9	0,8	0,8	0,5
14	Išlaidos, nepriskirtos pagrindinių	14	8,0	11,2	11,2	10,8

	funkcijų grupėms					
15	Dotacijos savivaldybių biudžetams		10,0	9,7	10,3	11,2
	Valstybės biudžeto išlaidos - iš viso:		100,0	100,0	100,0	100,0

Nors 1996 metais Valstybės biudžeto išlaidų bendra apimtis, palyginus su patikslintu išlaidų planu, nebuvo viršyta (padaryta išlaidų 335399,4 tūkst. Lt mažiau), tačiau santykinai daugiau skirta ir faktiškai panaudota bendrajam valstybės valdymui (patikslintas planas 8,7 proc., faktiškai įvykdyta 8,8 proc.), viešosios tvarkos ir visuomenės apsaugai (patikslintas planas 15,1 proc., faktiškai įvykdyta 15,3 proc.), švietimui (patikslintas planas 11,1 proc., faktiškai įvykdyta 11,2 proc.), sveikatos apsaugai (patikslintas planas 7,9 proc., faktiškai įvykdyta 8,0 proc.), kuro ir energijos tiekimui (patikslintas planas 4,3 proc., faktiškai įvykdyta 4,4 proc.), dotacijoms savivaldybių biudžetams (patikslintas planas 9,7 proc., faktiškai įvykdyta 10,3 proc.). Tuo tarpu socialinei apsaugai, globai ir rūpybai, žemės ūkiui, miškininkystei, žuvininkystei ir veterinarijai, transportui ir ryšiams skirtų lėšų lyginamasis svoris bendrose išlaidose buvo mažesnis.

Finansų ministerija 1996 metams asignavimų valdytojams perdavė 5351469,6 tūkst. Lt. Tačiau finansavimo lygis pagal asignavimų valdytojus skirtingas ([8 priedas](#)). Vyriausybės pateiktame apyskaitos paaiškinamajame rašte Finansų ministerija šių skirtumų išsamiai nepaaiškino. Asignavimų valdytojams neatiduota 360976, 3 tūkst. Lt.

1.3 Biudžeto deficito finansavimas

Valstybės biudžetas 1996 m. gavo 4627217,0 tūkst. Lt pajamų, faktiškai padaryta išlaidų 5332794 tūkst. Lt. Pagal Apyskaitos duomenis faktinis valstybės biudžeto deficitas 705577 tūkst. Lt (5332794-4627217). Planinis deficitas didesnis už faktinį 64198 tūkst. Lt (769775-705577) (duomenys 4 lentelėje).

Lietuvos Respublikos 1996 metų valstybės biudžeto įstatymo 5 straipsniu (1996 m. birželio 13 d. įstatymo Nr.I-1384, 1996 m. lapkričio 5 d. įstatymo Nr.I-1605, 1996 m. gruodžio 23 d. įstatymo Nr.VIII-53 redakcija) Vyriausybei suteikta teisė leisti vertybinius popierius ir imti trumpalaikes paskolas 1996 metų valstybės biudžeto deficitui finansuoti, ne didesniai kaip 769775 tūkst. Lt.

Vyriausybė valstybės biudžeto deficitui dengti 1996 metais platino vertybinius popierius šalyje ir užsienyje:

- 1996 metais šalies vidaus rinkoje išplatintos 106 Vyriausybės vertybinių popierių (toliau - VVP arba obligacijos) emisijos (parduotos nominaline verte už 4791,6 mln. Lt). Išpirtos 102 emisijos už 4570,9 mln. Lt, iš šios sumos sumokėtos palūkanos 182,8 mln. Lt. Vidutinė palūkanų norma sausio-gruodžio mėnesiais atskiroms VVP emisijoms buvo nuo 39,25 proc. iki 9,02 proc. Palūkanų norma metų eigoje turėjo mažėjimo tendenciją;
- VVP 1996 metais buvo parduoti dviems užsienio valstybių kompanijoms:
  - Remiantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1995 12 14 nutarimu Nr.1568 "Dėl VVP užsienio kapitalo rinkoje", Finansų ministerija 1995 12 15 pasirašė sutartį su kompanija "Nomura International" dėl 60 mln. JAV dolerių arba 240 mln. Lt vertės VVP pardavimo dviems metams su 10 proc. metinių palūkanų.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė 1996 02 22 nutarimu Nr.257 "Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės skolinimosi užsienio ir vidaus rinkose 1996 metais" Finansų ministerijai suteikė teisę skolintis finansinius išteklius vidaus ir užsienio rinkose imant paskolas bei išleidžiant VVP išreikštus vidaus arba užsienio valiuta 1996 metų valstybės biudžetui finansuoti. Remiantis šiuo nutarimu 1996 08 19 buvęs finansų ministras A.Križinauskas pasirašė naują sutartį su kompanija "Nomura International" dėl papildomos euroobligacijų 50 mln. JAV dolerių arba 200 mln.Lt. vertės emisijos pardavimo iki 1997 12 23, taip pat su 10 proc. metinių palūkanų.

4 lentelė

Valstybės biudžeto 1996 metų deficito analizė tūkst Lt.

Eil. Nr.	Turinys	Pajamos	Išlaidos	Deficitas (išlaidos viršija pajamas)
1	Lietuvos Respublikos 1996 m. valstybės biudžeto įstatymu patvirtintas deficitas	4843015	5498055	655040
2	Planinis deficitas, įstatymais pakeitus 1996 m. valstybės biudžeto pajamas ir išlaidas	4898418	5668193	769775
3	Faktinis 1996 m. valstybės biudžeto deficitas (Apyskaitos duomenimis)	4627217	5332794	705577

Tokiu būdu valstybės skola kompanijai "Nomura International" už VVP 1997 01 01 buvo 110 mln. JAV dolerių arba 440 mln. Lt pagal nominalią VVP vertę?

- Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1996 08 29 nutarimu Nr.1018 "Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės obligacijų emisijos Nr.60102" Finansų ministerija 1996 08 29 pasirašė sutartį su Didžiosios Britanijos kompanija "Merrill Lynch International" dėl 200 mln. Lt Vyriausybės obligacijų pardavimo vieneriems metams su 20,125 proc. metinių palūkanų. Sutartį pasirašė buvęs finansų ministras A.Križinauskas. Pasirašius sutartį, t. y. 1996 09 05 iš "Merrill Lynch" į Finansų ministerijos sąskaitą Lietuvos banke gauta 195,3 mln. Lt, nes minėtoji kompanija apskaičiavo 4,7 mln. Lt komisinio mokesčio ir kitų su sutarties pasirašymu susijusių išlaidų.

Vidutinė palūkanų norma už VVP išleistus vidaus rinkoje 1996 m. rugpjūčio mėnesį svyravo nuo 11,70 proc. iki 14,89 proc., gi visi su Vyriausybės obligacijų emisija Nr.60102 ir atitinkamos sutarties pasirašymu susiję kaštai sudarė 22,5 proc. metinių palūkanų.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės įstatymo 18 straipsniu ir Lietuvos Respublikos Seimo statuto 209 straipsniu (1995 12 15 Nr.I-1133 redakcija), valstybės kontrolierius 1996 08 28 pareiškė Lietuvos Respublikos Vyriausybės posėdyje atskirą nuomonę dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1996 m. rugpjūčio 29 d. nutarimo Nr. 1018 "Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės obligacijų emisijos Nr.60102". Apie tai 1996 m. rugsėjo 3 d. raštu Nr.104-1-2135 pranešta Lietuvos Respublikos Seimui.

Aukščiau minėtam Vyriausybės nutarimui nepritarta dėl to, kad:

1. Pagal 1996 m. rugpjūčio 13-27 d. Vyriausybės vertybinių popierių emisijos rezultatus palūkanų normos vidurkis (pagal patenkintas paraiškas) buvo 11,70-14,99 procentai, o Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1996 08 28 posėdžio protokolo Nr.46 2 punktu Vyriausybė pritarė nuostatai, kad visi su Lietuvos Respublikos Vyriausybės obligacijų emisija Nr.60102 ir atitinkamos sutarties pasirašymu susiję kaštai turi neviršyti 23 procentų metinių palūkanų.
2. Pagal Lietuvos banko įstatymo Nr.I-678 8 straipsnio 3 punktą Lietuvos Respublikos Vyriausybės išleidžiamų vertybinių popierių pardavimą, išpirkimą bei palūkanų už jas išmokėjimą organizuoja Lietuvos bankas, kuris veikia kaip valstybės vertybinių popierių registratorius. Kadangi Vyriausybės 1996 08 29 nutarimu Nr.1018 "Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės obligacijų emisijos Nr.60102" nustatyta atskira VVP emisijos tvarka, tai šių obligacijų emisijos išleidimas privalėjo būti reglamentuotas ir Lietuvos banko nutarimu.
3. Pagal Vyriausybės nutarimo 3.2 punktą teisingumo ministrui pavesta pasirašyti teisinę išvadą dėl sutarties su Finansų ministerija ir kitų su ja susijusių dokumentų. Tačiau teisinės išvados pateikimo terminas nenurodytas (iki sutarties pasirašymo ar pasirašius sutartį). Teisinė išvada iki atskirosios nuomonės Seimui paruošimo Valstybės kontrolei nepateikta.
4. Nustatyta, kad iki 1996 m. rugsėjo 1 d. į valstybės biudžeto sąskaitą už Vyriausybės vertybinių popierių pardavimą gauta 387 mln. Lt ir 1996 metų valstybės biudžete numatytoms priemonėms finansuoti paimta paskola iš užsienio banko 132 mln. Lt (33 mln. JAV dolerių), iš viso 519 mln. Lt.

Išleidus Vyriausybės 1996 08 29 nutarimą Nr.1018 "Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės obligacijų emisijos Nr.60102" VVP 200 mln. Lt ir gavus šią sumą valstybės biudžeto išlaidoms finansuoti, Lietuvos Respublikos 1996 metų valstybės biudžeto įstatymo nustatyta deficito riba būtų viršyta 12,5 mln. Lt.

Seime valstybės kontrolieriaus 1996 09 03 raštu Nr.104-1-2135 perduota atskiroji nuomonė nesvarstyta.

Iš viso valstybės skola vertybinių popierių turėtojams 1997 01 01 buvo 1706,2 mln. Lt, iš jų:

- 865,3 mln. Lt už valstybės vidaus rinkoje išleistus VVP;
- 200 mln. Lt Didžiosios Britanijos bendrovei "Merrill Lynch International";
- 440 mln. Lt užsienio kompanijai "Nomura International";
- 200,9 mln. Lt Lietuvos bankams (Vyriausybės obligacijos išleistos bankams restruktūrizuoti specialiaja emisija Nr.61001).

Šios skolos kaina (komisinis mokesčio, palūkanos ir kitos išlaidos) 1996 metais sudarė 222,3 mln. Lt, iš jų:

- 187,4 mln. Lt už valstybės vidaus rinkoje išleistus VVP (182,8 mln. Lt palūkanų ir 4,6 mln. Lt komisinio mokesčio);
- 4,7 mln. Lt bendrovei "Merrill Lynch International" - komisinis mokesčio ir kitos išlaidos. Palūkanos 1996 m. nebuvo mokamos;
- 2,0 mln. Lt palūkanų Lietuvos bankams už Vyriausybės obligacijų emisija Nr.60001;
- 28,2 mln. Lt kompanijai "Nomura International" palūkanų ir kitų išlaidų.

Valstybės biudžeto deficitui finansuoti įplaukos už parduotus vertybinius popierius 1996 metais sudarė 628752 tūkst. Lt. Taip pat biudžeto deficitui finansuoti 1996 metais paimta sindikuota paskola iš kompanijos "J.P.Morgan Securities LTD" 75 mln. JAV dolerių arba 300000 tūkst. Lt vieneriems metams su 7,8-8,0 kintamu procentu metinių palūkanų. Iš viso valstybės biudžetui finansuoti pasiskolinta 1996 metais 928752 tūkst. Lt.

Skolintos lėšos panaudotos:

- 705577 tūkst. Lt valstybės biudžeto deficitui finansuoti;
- 35604 tūkst. Lt gražinta 1995 metais gauta iš Lietuvos taupomojo banko paskola;
- 38283 tūkst. Lt pervesta Lietuvos taupomajam bankui gyventojų indėliams išmokėti, (vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Lietuvos banko valdybos 1996 01 29 nutarimu Nr. 146/11 "Dėl gyventojų indėlių akcinėse bendrovėse LAIB ir "Litimpeks" banke išsaugojimo);
- 10500 tūkst. Lt pervesta gyventojų indėliams bankrutuojančiuose bankuose išmokėti (vadovaujantis 1996 02 06 Lietuvos Respublikos gyventojų indėlių bankrutuojančiuose bankuose dalinio kompensavimo laikinojo įstatymo Nr. I-1196 7 straipsniu);
- 90000 tūkst. Lt suteikta paskola Lietuvos valstybiniam komerciniam bankui jo likvidumui palaikyti;
- 2500 tūkst. Lt suteiktos ir 1997 01 01 negražintos trumpalaikės paskolos Alytaus miesto ir Akmenės rajono savivaldybių biudžetams.
- 46288 tūkst. Lt skolintų lėšų likutis perėjo į valstybės biudžeto lėšų likutį 1997 01 01.

Valstybės kontrolės nuomone 1996 metais iš skolintų lėšų, skirtų valstybės biudžeto deficitui finansuoti, gražinta 35604 tūkst. Lt paskola akcinei bendrovei "Lietuvos taupomasis bankas", kuri buvo paimta 1995 metais valstybės biudžeto deficitui finansuoti, ir 2500 tūkst. Lt suteiktos paskolos Alytaus miesto ir Akmenės rajonų savivaldybių biudžetams (1996 metais - negražintos) turėjo būti apskaitytos 1996 metų valstybės biudžeto išlaidų dalyje. *Todėl 1996 metais valstybės biudžeto deficitas turėjo būti 743681 tūkst. Lt (705577+35604+2500), o ne 705577 tūkst. Lt, kaip parodyta valstybės biudžeto 1996 metų įvykdymo apyskaitoje. Tačiau ir šiuo atveju įstatymu leista planinė valstybės biudžeto deficito riba (769775 tūkst.Lt) nebūtų viršyta (769775 - 743681 = 26094).*

Lietuvos Respublikos finansų ministerijos prieštaravimas

Lietuvos Respublikos finansų ministerijos sekretorius J.Lionginas nesutiko su tokia Valstybės kontrolės išvada ir savo 1997 09 12 pastabose aiškino, kad Taupomajam bankui gražinta 35604 tūkst. Lt paskola ir suteiktos bei negražintos trumpalaikės paskolos savivaldybėms - 2500 tūkst. Lt įtrauktos 1996 m. valstybės biudžeto įvykdymo apyskaitoje į skolintų lėšų išlaidas, o ne į valstybės biudžeto išlaidų dalį.

Taip padaryta todėl, kad 1996 m. valstybės biudžete nebuvo numatyti asignavimai paskoloms gražinti ir savivaldybėms teikti, o išlaidos padarytos iš skolintų lėšų. Todėl ir valstybės biudžeto įvykdymo atskaitomybėje jos parodytos kaip skolintų lėšų išlaidos, t.y. pagal išmokėjimo šaltinį.

Į paaiškinimą neatsižvelgta, kadangi Vyriausybei įstatymais nebuvo suteikta teisė leisti vertybinius popierius gražinti paskolą Taupomajam bankui ir teikti trumpalaikes paskolas savivaldybėms.

Į valstybės biudžetą deficitui finansuoti paimtą sumą neįskaityta 38283 tūkst. Lt pervesti akcinei bendrovei "Lietuvos taupomasis bankas" gyventojų indėliams akcinėse bendrovėse "Lietuvos akcinis inovacinis bankas" ir "Litimpeks bankas" išmokėti vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Lietuvos banko valdybos 1996 01 29 nutarimu Nr.146/11 "Dėl gyventojų indėlių akcinėse bendrovėse LAIB ir "Litimpeks" banke išsaugojimo". Šio nutarimo 4 punktu Finansų ministerijai buvo pavesta išleisti tiksline vertybinių popierių emisiją laikotarpiui iki 2 metų ir gautas lėšas panaudoti nustatytiems išmokoms, o 5 punkte nurodyta, kad vertybiniai popieriai turėjo būti išperkami atgautomis iš akcinių bendrovių "Lietuvos akcinis inovacinis bankas" ir "Litimpeks bankas" lėšomis. Tuo tarpu dalis emisijų buvo išpirkta valstybės biudžeto lėšomis arba išleidžiant naują Vyriausybės vertybinių popierių emisiją.

Lietuvos Respublikos finansų ministro prieštaravimas

Lietuvos Respublikos finansų ministras A.Križinauskas nesutiko su tokia Valstybės kontrolės išvada ir savo 1996 10 16 pastabose aiškino, kad įplaukos, gautos už Vyriausybės vertybinius popierius, išleistus pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Lietuvos banko 1996 m. sausio 29 d. nutarimą Nr.146/11 LAIB ir Litimpeks banko indėlininkų indėliams išmokėti, negali būti traktuojamos kaip biudžeto deficito finansavimo šaltinis, kadangi minėtos išlaidos nėra numatytos 1996 metų valstybės biudžeto ir atsiskaitymų į savivaldybių biudžetus normatyvų bei dotacijų patvirtinimo įstatyme. Šių išmokų suma pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Lietuvos banko nutarimus 1996 m. birželio 13 d. Nr.704/21 ir 1996 m. liepos 11 d. Nr.834/22 LAIB ir Litimpeks bankas turi gražinti į biudžetą. Atgautomis iš LAIB ir Litimpeks banko lėšomis atitinkamai bus sumažinta valstybės skola.

Iki 1997 m. sausio 1 d. 38283 tūkst. Lt į valstybės biudžetą nebuvo gražinti. Į paaiškinimą neatsižvelgta, nes kaip jau buvo minėta, emisija išpirkta valstybės biudžeto lėšomis arba išleidžiant naują Vyriausybės vertybinių popierių emisiją.

Remdamasi Lietuvos valstybinio komercinio banko restruktūrizavimo 1996 m. rugpjūčio 22 d. įstatymu Nr.I-1503, Lietuvos Respublikos Vyriausybė 1996 09 12 nutarimu Nr.1056 pavedė Finansų ministerijai suteikti trumpalaikę 90000 tūkst. Lt paskolą Lietuvos valstybiniam komerciniam bankui jo likvidumui palaikyti, lėšas šiai paskolai skiriant iš bendrųjų pajamų, gautų už parduotas Lietuvos Respublikos Vyriausybės obligacijas. Mūsų nuomone, paskola Lietuvos valstybiniam komerciniam bankui restruktūrizuoti, remiantis minėtu įstatymu, turėjo būti suteikta išleidus tikslinius VVP, o paskolos palūkanų norma nustatyta remiantis parduotų VVP palūkanų norma. Todėl šiam Vyriausybės nutarimui valstybės kontrolierius nepritarė (1996 09 13 raštu Nr.140-1-2212 pareiškta atskiroji nuomonė), nurodydamas, kad toks sprendimas prieštarauja 1996 m. rugpjūčio 12 d. Lietuvos valstybinio komercinio banko restruktūrizavimo įstatymo Nr.I-1503 2 straipsniui, pagal kurį 90000 tūkst. litų paskola Lietuvos valstybiniam komerciniam bankui galėjo būti suteikta išleidus tikslinius Vyriausybės vertybinius popierius.

Valstybės kontrolieriaus pareiškta atskiroji nuomonė Seime nesvarstyta.

Skirtingos nuomonės dėl valstybės biudžeto deficito apskaitos ir atskaitomybės sudarymo rodo, kad yra būtina nustatyti šios valstybės biudžeto dalies reglamentavimo tvarką. Mūsų nuomone, tokia tvarka turėtų būti valstybės biudžeto vykdymo apyskaitos rengimo taisyklių sudėtinė dalis.

Bendros išvados dėl 1996 metų valstybės biudžeto pajamų ir išlaidų:

- įstatymais nustatytos bendrosios užduotys neįvykdytos (pajamos - 94,5 proc., išlaidos - 94,1 proc.);
- faktinė pajamų ir išlaidų struktūra skyrėsi nuo įstatymais nustatytos valstybės biudžeto struktūros;
- lėšos, gautos išleidus Vyriausybės vertybinius popierius, ir užsienyje paimta paskola sudarė 928752 tūkst. Lt, tačiau valstybės biudžeto planinio deficito finansavimas (769775 tūkst. Lt) neužtikrintas (tik 705577 tūkst. Lt panaudota biudžeto deficito finansavimui arba 64198 tūkst.Lt mažiau nei numatyta įstatymu). Likusi suma (176887 tūkst. Lt) panaudota paskolai Lietuvos taupomajam bankui gražinti(35604 tūkst. Lt), indėliams Taupomajame banke išmokėti (38283 tūkst. Lt), indėliams bankrutuojančiuose bankuose išmokėti (10500 tūkst. Lt), paskolai Valstybiniam komerciniam bankui suteikti (90000 tūkst. Lt), paskoloms Alytaus miesto ir Akmenės rajono savivaldybių biudžetams (2500 tūkst. Lt).

1.4 Valstybės skola

Apyskaitoje pateikta valstybės skola 1997 m. sausio 1 d. būklei sudarė 7321308 tūkst.Lt (vidaus skola nacionaline valiuta 2509606 tūkst.Lt ir valstybės skola užsienio valiuta 4811702 tūkst.Lt). Duomenų teisingumą turi įvertinti Seimo 1996 12 03 nutarimu Nr.VIII-18 "Dėl valstybės skolinių įsipareigojimų ir finansinių išteklių naudojimo nepriklausomo audito" paskirtas auditas.

Valstybės kontrolė savo tikrinimų išvadas yra pateikusi Vyriausybei ir Seimo komitetams.

Lietuvos Respublikos valstybės skolos įstatymo, priimto 1996 08 22 Nr.I-1508, 10 straipsniu "Atskaitomybė" numatyta, kad Lietuvos Respublikos Vyriausybė, pasibaigus biudžetiniams metams, kartu su Lietuvos Respublikos biudžeto įvykdymo apyskaita privalo pateikti Seimui ataskaitą apie valstybės skolą.

Ataskaitos pateikimo forma ir apimtis Valstybės skolos įstatymu bei Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimais neregamentuota.

Valstybės skolos įstatymo 2 str. yra duoti tik pagrindinių sąvokų (valstybės skola, vidaus skola, užsienio paskola, vidaus paskola, paskola su valstybės garantija) apibrėžimai.

Valstybės kontrolė 1995 05 25 raštu Lietuvos Respublikos Seimo Biudžeto ir finansų komitetui pateikė išvadą, kad būtina nustatyti Lietuvos Respublikos valstybės vidaus skolos pripažinimo, nustatymo ir apskaitos tvarką.

Tuos pačius siūlymus Valstybės kontrolė išdėstė 1997 03 25 "Valstybės užsienio skolos panaudojimo ir gražinimo tikrinimo rezultatų" ataskaitoje, pateiktoje Lietuvos Respublikos Seimo Biudžeto ir finansų bei Ekonomikos komitetams ir Vyriausybei, konkrečiai nurodydama, kad reikėtų nustatyti valstybės skolinių įsipareigojimų įteisinimo (pripažinimo) reglamentą. Tačiau valstybės skolos apskaitos tvarka ir skolinių įsipareigojimų įteisinimo (pripažinimo) tvarka iki šiol nenustatyta.

2 VALSTYBĖS BIUDŽETO VYKDYMO KONTROLĖS REZULTATAI

Valstybės kontrolės 1996 metais atliktų tikrinimų rezultatai išsamiai nagrinėjami 1996 metų ataskaitoje (1 priedas).

Šioje ataskaitoje pateikiamos valstybės biudžeto lėšų naudojimo tikrinimų apžvalgos.

Vertinant Apyskaitoje pateiktus duomenis, nustatyta:

2.1 Pajamos

2.1.1

Lietuvos Respublikos biudžetinės sandaros įstatymo 1 straipsniu (1996 m. gegužės 14 d. įstatymo Nr.I-1333 redakcija), nustatyta, kad biudžetai sudaromi vieneriems metams - nuo sausio 1 d. iki gruodžio 31 d. įskaitytinai ir į atitinkamų biudžetų pajamas įskaitomos mokėtojų įmokos, pervestos iki gruodžio 31 d. įskaitytinai, tačiau Finansų ministerija į 1996 metų valstybės biudžeto pajamas įskaitė 1997 m. sausio 1-17 dienomis iš valstybinių mokesčių inspekcijų surenkamųjų sąskaitų į valstybės biudžeto sąskaitą pervestus 35913,1 tūkst. Lt.

2.1.2

Biudžetinės sandaros įstatymas, atitinkamų metų valstybės biudžetų įstatymai bei Vyriausybės patvirtintos biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklės nenumato, kad būtų leidžiama atlikti tarpusavio užskaitymus tarp valstybės biudžetui skolingų ūkio subjektų ir iš valstybės biudžeto išlaikomų įstaigų, skolingų minėtiems ūkio subjektams. Apie tai buvo pažymėta ir Lietuvos Respublikos valstybės kontrolieriaus išvadoje dėl Lietuvos Respublikos 1995 metų valstybės biudžeto įvykdymo apyskaitos. Tačiau, taip ir nepatikslinus teisės aktų, tarpusavio užskaitymai 1996 metais buvo atliekami. Valstybinės mokesčių inspekcijos pagal Lietuvos Respublikos finansų ministerijos Iždo departamento raštus įskaitė į biudžeto pajamas ūkio subjektų privalomų mokėjimų ir įsiskolinimų apie 10000 tūkst. Lt. Iždo departamentas šias sumas užskaitė į 1996 metų finansavimą.

2.2 Išlaidos

2.2.1

Valstybės biudžeto įstatymu nustatyti (patikslinti) išlaidų rodikliai (paprastosios išlaidos, iš jų darbo užmokestis; nepaprastosios išlaidos) 1996 metais įvykdyti taip*:

*Apyskaitos duomenys.

- paprastųjų išlaidų padaryta 4789988,1 tūkst. Lt arba 94,7 proc. patvirtintos (vėliau patikslintos) sumos, iš jų:
  - darbo užmokestis 1282011,8 tūkst. Lt arba 98,0 proc. patvirtintos (patikslintos) sumos;
- nepaprastųjų išlaidų padaryta 542805,9 tūkst. Lt arba 89,3 proc. patvirtintos (patikslintos) sumos.

Valstybės biudžeto 1996 metų išlaidų rodiklių įvykdymo duomenys [9 priede](#).

2.2.2

Pažeidžiant valstybės biudžeto 1996 metų įstatymo 1 straipsnį (1 priedėlis), devyni asignavimų valdytojai viršijo darbo užmokesčiui skirtus biudžetinius asignavimus kitų paprastųjų išlaidų sąskaita 411,9 tūkst. Lt:

- Lietuvos veterinarijos akademija (rektorius - V.Bižokas) - 200,2 tūkst. Lt;
- Šiaulių apskrities viršininko administracija (valdytojas - A.Šedžius) - 58,6 tūkst. Lt;
- Alytaus apskrities viršininko administracija (valdytojas - A.Baravykas) - 7,4 tūkst. Lt
- Socialinės apsaugos ir darbo ministerija (ministrai - A.Mikaila, I.Degutienė) - 81,2 tūkst. Lt;
- Klaipėdos apskrities viršininko administracija (valdytojas - J.Aušra) - 27,9 tūkst. Lt;
- Statistikos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės (direktorius - K.Zaborskas) - 21,3 tūkst. Lt;
- Kultūros ministerijos Kultūros vertybių apsaugos departamentas (direktorius - J.Glemža) - 10,5 tūkst. Lt;
- Valstybinė veterinarijos tarnyba (direktorius - K.Lukauskas) - 4,6 tūkst. Lt;
- Lietuvos rašytojų sąjunga (pirmininkas - V.Sventickas) - 0,2 tūkst. Lt.

2.2.3

Pažeidžiant valstybės biudžeto 1996 metų įstatymo 1 straipsnį (1 priedėlis), Pramonės ir prekybos ministerija (ministras - K.Klimašauskas) paprastųjų išlaidų sąskaita viršijo nepaprastąsias išlaidas 16,9 tūkst. Lt.

2.2.4

Pažeidžiant valstybės biudžeto 1996 metų įstatymo 3 str., nepanaudojo ir negražino į valstybės biudžetą:

1. asignavimų kapitalo investicijoms, kurių sąmatinė kaina viršija 5000 tūkst. Lt šios savivaldybės: Alytaus m. - 5241 tūkst.Lt, Klaipėdos m. - 1370,6 tūkst. Lt, Šiaulių m. - 7880 tūkst. Lt, Jurbarko raj. - 466,8 tūkst. Lt, Pasvalio raj. - 426,9 tūkst. Lt, Šalčininkų raj. - 1913,7 tūkst.;
2. asignavimų gamtosaugos objektams finansuoti šios savivaldybės: Alytaus m. - 4215 tūkst. Lt, Kauno m. - 16760 tūkst. Lt, Klaipėdos m. - 333,3 tūkst. Lt, Šiaulių m. - 4661 tūkst. Lt, Prienų raj. - 57,8 tūkst. Lt, Širvintų raj. - 1000 tūkst. Lt, Ukmergės raj. - 901,3 tūkst. Lt, Utenos raj. -960 tūkst. Lt.

2.2.5

Valstybės biudžetui trumpalaikių paskolų negražino šios savivaldybės: Alytaus m. - 1000 tūkst. Lt, Akmenės raj. - 1500 tūkst. Lt.

2.2.6

Atlikus 2.2-2.5 punktuose išvardintų įstaigų 1996 metų finansinės atskaitomybės tikrinimus, priimti Valstybės kontrolės sprendimai, duoti nurodymai pašalinti pažeidimus, skirta 8 pareigūnams nuoskaitų 7,5 tūkst. Lt.

2.2.7

Atlikus biudžetinių įstaigų veiklos tikrinimus bei valstybės biudžeto lėšų naudojimo tikrinimus įmonėse, rasta, kad 13440,4 tūkst. Lt išlaidų padaryta nesilaikant nustatytos tvarkos.

Priimti Valstybės kontrolės sprendimai, iškelta baudžiamoji byla (bankas "Sekundė"; - 1323,3 tūkst. Lt), dviem atvejais (Vyriausybės kanceliarija - 678,7 tūkst. Lt ir Generalinė prokuratūra - 728,3 tūkst. Lt) tikrinimo dokumentai perduoti spręsti baudžiamosios atsakomybės klausimą.

2.2.8

Socialinės ekonominės programos, finansuojamos iš biudžeto.

1.

Socialinėms ekonominėms programoms finansuoti Valstybės biudžeto 1996 metų įstatymu skirta 506412 tūkst. Lt. Apskaitos duomenimis faktiškos išlaidos sudarė 440633,7 tūkst. Lt arba 65778, 3 tūkst. Lt mažiau (87 proc. planuotų išlaidų).

Mažiausiai planuotų išlaidų padaryta tokioms socialinėms ekonominėms programoms:

- motinos ir vaiko sveikatos apsauga, ligų profilaktika; medicinos programos; aplinka, žmogus, sveikata, reabilitacija; sveikatos priežiūros reorganizavimas šeimos gydytojo pagrindais (planas 16344 tūkst. Lt, įvykdyta 2547 tūkst. Lt, arba 15,6 proc.);
- teritorinio planavimo darbai (planas 980 tūkst.Lt, įvykdyta 481,7 tūkst.Lt, arba 49,1 proc.);
- nacionalinio turizmo plėtojimo programa (planas 229 tūkst. Lt, įvykdyta 116,2 tūkst.Lt, arba 50,7 proc.);
- valstybinė darbų saugos ir darbo medicinos programa (planas 306 tūkst.Lt, įvykdyta 215 tūkst.Lt, arba 70,3 proc.);
- gyvenamųjų namų šiltinimas (planas 11000 tūkst.Lt, įvykdyta 7830,8 tūkst.Lt, arba 71,2 proc.);
- nepilnamečių užimtumo ir nusikalstamumo prevencija (planas 3000 tūkst.Lt, įvykdyta 2318,8 tūkst.Lt, arba 77,3 proc.);
- Aplinkos apsaugos ministerijos kitos programos (vandens ir atmosferos apsauga, kraštovaizdžio apsauga, žuvisaugos ir žuvisauga, ekologinis monitoringas ir kitos - planas 2456 tūkst.Lt, įvykdyta 2004,3 tūkst.Lt, arba 81,6 proc.);
- eksporto skatinimas (skirta 4500 tūkst.Lt, įvykdyta 3677,6 tūkst.,Lt arba 81,7 proc.);
- valstybinei valdymo struktūrai ir informacinei sistemai kurti (planas 900 tūkst.Lt, įvykdyta 750 tūkst.Lt, arba 83,3 proc.);
- požeminio vandens išteklių įvertinimas, litosferos monitoringas, valstybinės geologinės nuotraukos, jūros nuotraukos, naudingosios iškasenos ir kitos (planas 2263 tūkst. Lt, įvykdyta 1960,7 tūkst. Lt, arba 86,6 proc.);
- miškų ūkio ir medienos pramonės plėtojimas (planas 200 tūkst. Lt, įvykdyta 175, 5 tūkst. Lt, arba 87,7 proc.);
- nacionalinė žemės ūkio veikla (planas 387901 tūkst. Lt, įvykdyta 347050 tūkst. Lt, arba 89,5 proc.);

- nekilnojamojų kultūros vertybių tvarkymo darbai (planas 16310 tūkst. Lt, įvykdyta 14660,3 tūkst.Lt, arba 89,9 proc.).

Apyskaitos paaiškinamajame rašte Vyriausybė šių skirtumų nepaaiškino.

2.

Valstybės kontrolė patikrino tokias socialines ekonomines programas, finansuojamas iš 1996 metų valstybės biudžeto:

- gyvenamųjų namų šiltinimo;
- antrinių žaliavų ir atliekų panaudojimo ir pavojingų atliekų tvarkymo;
- eksporto skatinimo;
- informatikos plėtojimo;
- nekilnojamojų kultūros vertybių tvarkymo darbų;
- Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos vartojimo ir ugdymo;
- valstybinei valdymo struktūrai ir informacinei sistemai kurti (VADIS).

Priimti Valstybės kontrolės sprendimai, duoti įpareigojimai pašalinti nustatytus pažeidimus.

2.2.9

Valstybės išdo išlaidos teikiant paskolas ūkio subjektams.

Valstybės išdas 1997 m. sausio 1 d. turėjo penkias įmonėms suteiktas paskolas (iš viso 5949,5 tūkst. Lt), iš jų trims įmonėms (viso 5723,5 tūkst. Lt), kurių gražinimui suėję terminai:

- Laikraščio "Lietuvos darbininkas" redakcija - 10 tūkst. Lt;
- Vilniaus šiltnamių valstybinė įmonė "Vilinta" (AB "Vilniaus šiltnamiai")- 1215 tūkst. Lt;
- Įmonė "Jūra" - 4498,5 tūkst. Lt.

Išnagrinėjus šių paskolų būklę 1997 07 01, nustatyta:

- Laikraščio "Lietuvos darbininkas" redakcijai Vyriausybės 1992 m. gegužės 20 d. nutarimu Nr.369 skirta 10 tūkst. Lt (1000 tūkst. rub.) leidyklos įrangai įsigyti. Laikraščio redakcija skolą turėjo gražinti iki 1995 m. gruodžio 1 d. Gražinimo terminas nepratęstas, skola negražinta.
- Vilniaus šiltnamių valstybinei įmonei "Vilinta" (AB "Vilniaus šiltnamiai") Vyriausybės 1992 m. gruodžio 30 d. nutarimu Nr.983 pavesta Finansų ministerijai skirti 2,4 mln. Lt (243 mln. talonų) paskolą išsaugoti šiltnamių žiemos laikotarpiu ir užtikrinti tolesnį jų naudojimą. Paskola turėjo būti gražinta per 1993 metų II ir III ketvirčius. Dalis paskolos (1215 tūkst.Lt) gražinta. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1996 m. gegužės 17 d. nutarimu Nr. 585 aukščiau minėtas nutarimas ir vėlesni papildymai dėl paskolų skyrimo neteko galios, o negražinta dalis paskolos (1215 tūkst. Lt) parodyta valstybės biudžeto 1996 metų įvykdymo balanse kaip skola valstybei.
- Vyriausybės 1993 m. birželio 7 d. nutarimu Nr.398-8 (slaptas) Klaipėdos valstybinei įmonei "Jūra" suteikta 4516 tūkst. Lt paskola, kuri nustatytu terminu (1993 m. gruodžio 14 d.) negražinta, gražinimo terminas nebuvo pratęstas. 1997 m. liepos 1 d. įmonė "Jūra" skolinga valstybės išdui 4498,5 tūkst. Lt.

Taigi valstybės išde kaip ir 1996 01 01 būklei tebėra trys "blogos" paskolos, kurias susigražinti perspektyvų nėra (5723,5 tūkst. Lt).

2.2.10

Valstybės biudžeto lėšų naudojimas skoloms ir garantijoms apmokėti.

Lietuvos Respublikos finansų ministerija valstybės biudžeto lėšomis atliko mokėjimus užsienio kreditoriams už bankrutuojančius arba nemokius ūkio subjektus, gavusius paskolas su valstybės garantija arba valstybės vardu. Apmokėjimo tvarka Valstybės skolos įstatymu ar kitais teisės aktais nenustatyta.

Iki 1997 m. sausio 1 d. valstybės biudžeto lėšomis už bankrutuojančius ar nemokius ūkio subjektus apmokėta 29216,3 tūkst. Lt užsienio kreditoriams, iš jų už:

- akcinė bendrovė "Inkaras" - 23187,6 tūkst. Lt;
- akcinė bendrovė "Vingriai" - 1032,8 tūkst. Lt;
- akcinė bendrovė "Vilspa" - 4167,4 tūkst. Lt;
- akcinė bendrovė "Kauno autotransportas" - 828,5 tūkst. Lt.

2.2.11

Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Lietuvos banko valdybos 1993 m. birželio 24 d. nutarimu Nr.471 "Dėl užsienio paskolų ir finansinės paramos, gaunamos iš užsienio valstybių bei tarptautinių valiutinių organizacijų" nustatyta, kad Finansų ministerija atlieka užsienio paskolų aptarnavimą ir apskaitą (nutarimo 3.1 ir 5.4 p.), tačiau *Finansų ministerijai nepavesta disponuoti gražinamomis lėšomis ir palūkanomis už gautas paskolas, sumokėtomis į Finansų ministerijos sąskaitą Lietuvos banke ir banke "Hermis"*. Nesant teisinio akto dėl disponavimo aukščiau minėtomis lėšomis, Finansų ministerija 1997 m. sausio 1 d. šalies komerciniuose bankuose laikė depozituose 28943,6 tūkst. Lt grįžusių paskolų ir palūkanų lėšų. *Pažymėti a, jog 21091,8 tūkst. Lt iš jų - tai lėšos, išaldytos Kooperacijos banke, Lietuvos akciniame inovaciniame banke ir "Lietuvos verslo" banke*. Už šiuose bankuose laikomus depozitus palūkanos nuo "išaldymo" dienos nemokamos. Taip pat pažymėtina, kad palūkanos už depozitus pagal Finansų ministerijos sutartis su bankais yra mažesnės, nei buvo mokamos tuo metu už Vyriausybės vertybinius popierius, išleidžiamus valstybės biudžeto deficitui finansuoti.

2.2.12

Valstybės kontrolės Kvotos skyrius pagal 1996 metų valstybės biudžetinių lėšų naudojimo tikrinimo dokumentus iškėlė dvi baudžiamąsias bylas dėl 1563,1 tūkst.Lt, skirtų ir panaudotų pažeidžiant įstatymus:

- baudžiamoji byla Nr.01-1-007-97 iškelta pagal požymius nusikaltimo numatyto BK 321-1 str. (aplaidumas ūkinėje, komercinėje, finansinėje ar profesinėje veikloje) dėl neteisėto biudžetinių lėšų išmokėjimo iš Gyventojų indėlių kompensavimo fondo "Sekundės bankui" 1323,3 tūkst.Lt.
- baudžiamoji byla Nr.01-003-97 iškelta pagal požymius nusikaltimo, numatyto BK 274 str. (sukčiavimas) dėl Paramos žemės ūkiui fondo neteisėto panaudojimo gaisro nuostoliams kompensuoti Vilniaus rajono Glitiškių ŽŪB - 239,8 tūkst.Lt.

2.3 Biudžetinių įstaigų įsiskolinimai

2.3.1

Valstybės biudžeto išlaikomose įstaigose ir toliau didėjo kreditorinis įsiskolinimas (1996 m. sausio 1 d. - 183 mln. Lt, 1997 m. sausio 1 d. - 257,3 mln. Lt arba išaugo 1,4 karto). Kreditorinis įsiskolinimas 1997 m. sausio 1 d. pagal įsiskolinimų rūšis pasiskirstė taip: darbo užmokesčio - 18,4 mln. Lt, įnašams socialiniam draudimui - 21,2 mln. Lt, mitybai - 3,5 mln. Lt, medikamentams - 5,5 mln. Lt, už šildymą - 21,3 mln. Lt, už apšvietimą - 10,2 mln. Lt, už ryšių paslaugas - 2,0 mln. Lt, už transporto išlaidas - 1,8 mln. Lt, už kitas paslaugas - 148,3 mln. Lt, fizinių asmenų pajamų mokesčio - 25,1 mln. Lt.

2.3.2

Atsižvelgdami į Lietuvos Respublikos Seimo Biudžeto ir finansų komiteto 1997 m. gegužės 4 d. prašymą išnagrinėjome (remiantis 35 biudžetinių įstaigų tikrinimų dokumentais) priežastis, dėl kurių biudžetinės įstaigos ne laiku mokėjo biudžetams fizinių asmenų pajamų mokesčių, o valstybinio socialinio draudimo fondo biudžetui - socialinio draudimo įmokas. Priežastys tokios:

- Biudžetinės įstaigos, pažeisdamos Lietuvos Respublikos fizinių asmenų pajamų mokesčio laikinojo įstatymo 10 str., gaudamos iš banko įstaigų pinigus darbo apmokėjimui už atitinkamą mėnesį (arba mėnesio antrąją pusę?) pateikdavo banko įstaigoms mokamuosius pavedimus išskaitytoms iš to mėnesio uždarbio pajamų mokesčiui sumokėti ne tą pačią dieną, o po 5-60 dienų. Todėl pajamų mokestis buvo sumokamas iš sąmatos kitų išlaidų straipsnių.
- Daugeliu atvejų biudžetinės įstaigos pavėluotai mokėjo socialinio draudimo įmokas Valstybinio socialinio draudimo fondui ir dėl to buvo priskaičiuoti dideli delspinigiai (įsiskolinimas 1997 01 01 - 21,2 mln. Lt).
- Įtakos turėjo tai, kad Finansų ministerija asignavimų valdytojams neperdavė įstatymu nustatytų asignavimų (1996 m. asignavimų valdytojams neatiduota 360976,3 tūkst. Lt), o asignavimų valdytojai pavėluotai ir ne pilnai finansavo pavaldžias įstaigas. Be to, bankai nepakankamai kontroliavo pinigų išdavimą (nevykdė 1993 m. liepos 14 d. Laikinosios atsiskaitymų tvarkos ir sąlygų įstatymo Nr.I-208 1 str. ir 1993 m. rugpjūčio 31 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Lietuvos banko valdybos nutarimo Nr.637 "Dėl priemonių atsiskaitymų tvarkai pagerinti ir atsiskaitymams tarp Lietuvoje esančių ūkio subjektų sureguliuoti" 1.4 punkto reikalavimų).

2.4 Valstybės išdo diegimo klausimai

2.4.1

Lietuvos Respublikos 1994 m. gruodžio 20 d. įstatymu Nr.I-712 numatyta įsteigti Valstybės išdą, kuris būtų atsakingas už Vyriausybės finansinių reikalų tvarkymą, o jo funkcijas turi atlikti Finansų ministerija.

Nuo 1997 metų išdas perveda valstybės biudžeto asignavimus, skirtus įstaigų ir organizacijų biudžeto išlaidų sąmatoms vykdyti, tiesiogiai į jų sąskaitas. Tačiau valstybės biudžeto pajamų ir išlaidų buhalterinės apskaitos sąskaitų planas, jo taikymo tvarka neparengta, (naudojama dar buvusios TSRS finansų ministerijos 1987 metų buhalterinės apskaitos tvarkymo instrukcija Nr.61).

Finansų ministerijoje esančioje valstybės biudžeto lėšų apskaitos sistemoje pajamų surinkimo ir mokėjimo modelis, taip pat valstybės skolinimasis neapjungti tipiniame sisteminiame apskaitos registre (Didžiojoje knygoje).

2.4.2

Lietuvos Respublikos Vyriausybės posėdžio 1996 m. vasario 7 d. protokolu Nr.13 buvo pritarta Finansų ministerijos kartu su Valdymo reformų ir savivaldybių reikalų ministerija numatytiems valstybės ir savivaldybių biudžetų vykdymo apskaitos ir atskaitomybės pertvarkymo priemonėms. Abi ministerijos iki 1996 m. liepos 1 d. turėjo parengti bendrą valstybės biudžeto, savivaldybių biudžetų išlaikomų įstaigų buhalterinės apskaitos sąskaitų planą ir jo taikymo instrukciją, o iki liepos 1 d. - pirminės apskaitos tipinių formų pavyzdžius ir jų užpildymo tvarką bei paruošti metinės ir periodinės atskaitomybės formas, jų pateikimo tvarką ir minėtos atskaitomybės užpildymo instrukciją. Tačiau iki šios išvados parengimo buvo parengti tik šių dokumentų projektai.

2.4.3

Valstybės išdo įstatymu ir Išdo departamento nuostatais numatytos funkcijos ir uždaviniai iki šiol vykdomi nepilnai; apsiribojama valstybės biudžeto piniginių išteklių valdymu, jų apskaita ir atskaitomybe. Kitas valstybės išdo funkcijas (valstybės skolos valdymas, Finansų ministerijoje apskaitomi fondai) vykdo kiti savarankiški ministerijos padaliniai. Vidaus ir užsienio skolų apskaitą tvarko įvairūs Finansų ministerijos skyriai, informacija apie skolas registruojama keliuose duomenų bazėse, o centralizuotos atsiskaitymo sistemos ir centralizuotos informacijos apie valstybės vidaus ir užsienio skolų gavimą, gražinimą ir perskolinimą Finansų ministerijoje nėra.

2.4.4

Išdo departamentas, vykdydamas savo funkcijas, turi užtikrinti valstybės biudžeto lėšų apskaitą ir teikti reikalingą apskaitos ir atskaitomybės informaciją jos vartotojams. Atskaitomybėje turi būti parodytas biudžetinėms įstaigoms priklausantis turtas bei to turto priklausomybė. Tačiau prie 1996 metų valstybės ir savivaldybių biudžetų vykdymo apyskaitos sudaryta pažyma apie Lietuvos Respublikos 1996 m. biudžeto išlaikomų įstaigų atsiskaitymus, ilgalaikį materialųjį turtą yra neinformatyvi, nes pateikia valstybės ir savivaldybių biudžetų duomenis, tuo tarpu analogiškų duomenų apie valstybės išlaikomų įstaigų turtą, medžiagas, atsiskaitymus nėra. Apyskaitoje nėra duomenų apie tai, koku trumpalaikiu turtu disponuoja minėtos įstaigos.

2.4.5

Vadovaujantis tarptautiniais apskaitos standartais ir Buhalterinės apskaitos pagrindų įstatymo 2 straipsniu, visa ataskaitinė informacija turi būti rengiama laikantis pastovumo principo. Tai reiškia, kad apskaitos ir atskaitomybės metodai bei ataskaitinė informacija neturi dažnai keistis, o duomenys turi būti palyginami. Gi valstybės biudžeto balanse pateikiamą informaciją rengėjai keičia kiekvienais metais.

2.4.6

Finansų ministerija neparengė išsamaus teisės akto, reglamentuojančio valstybės ir savivaldybių biudžetų atskaitomybės sudarymo tvarką.

2.4.7

Patikrinus Finansų ministerijos departamentų, jų skyrių nuostatus ir pareigines instrukcijas nustatyta, kad neparengti Fiskalinės politikos departamento nuostatai. Patikrinus atskirų ministerijos departamentų skyrių nuostatus, nustatyta, kad nėra Išdo departamento, Tarptautinio departamento ir Fiskalinės politikos departamento skyrių nuostatų bei minėtų departamentų darbuotojų pareiginių instrukcijų.

2.4.8

Viena iš valstybės išdo funkcijų yra Vyriausybės disponuojamų išteklių sukauptimas išdo sąskaitose, šių lėšų išdavimas bei šių procesų apskaita ir kontrolė. Tačiau Išdo departamente nesukurtas pilnai funkcionuojantis vidaus audito skyrius, kuris galėtų atlikti nepriklausomą vidaus finansinių išteklių naudojimo efektyvumo įvertinimą. Išdo departamente vienas iš skyrių pavadintas "Audito ir savivaldybių biudžetų vykdymo apskaitos metodologijos" skyriumi, tačiau šiame skyriuje dirba tik 2 darbuotojai, kurie nevykdė audito funkcijų.

2.4.9

Remiantis Lietuvos Respublikos valstybės skolos 1996 m. rugpjūčio 22 d. įstatymu (Nr.I-1508) valstybės vidaus skola - tai turiniai įsipareigojimai vidaus valiuta pagal skolos įsipareigojamuosius dokumentus. Šio įstatymo 3 str. 5 dalimi Finansų ministerija privalo tvarkyti valstybės skolos apskaitą, registruoti visas vidaus ir užsienio skolas. Tačiau ministerijoje tebėra daug neaiškumų dėl vidaus skolų apskaitos ir valdymo, nėra aiškaus ir išsamaus vidaus skolos apibūdinimo.

2.5 Kiti reikšmingi pastebėjimai

2.5.1

Finansų ministerija 1996 m. sausio 25 d. pervedė 78594,95 JAV dolerių (314379,8 Lt pagal JAV dolerio ir lito santykį) palūkanas Lietuvos taupomajam bankui už akcinę bendrovę "Lietuvos energija". Tą pačią dieną (1996 m. sausio 25 d.) akcinė bendrovė "Lietuvos energija" į valstybės biudžeto valiutinę sąskaitą gražino 82007,13 JAV dolerių (ekviv. 328028,52 Lt). Tokios operacijos buvo atliktos ir kitomis dienomis (1996 m. vasario 26 d., 1996 m. kovo 25 d., 1996 m. gegužės 27 d.). Tuo nesilaikoma Lietuvos Respublikos pinigų įstatymo Nr.I-218 2 str., kuriame nurodyta, kad visi atsiskaitymai Lietuvos Respublikoje turi būti atliekami nacionaline valiuta - litais.

2.5.2

Nesilaikant 1990 m. liepos 30 d. Lietuvos Respublikos biudžetinės sandaros įstatymo Nr.I-430 14 str. nuostatos, kad Vyriausybės rezervo fondo lėšos Vyriausybės nutarimais skirstomos apmokėti išlaidoms, kurių negalima numatyti tvirtinant biudžetą (išskyrus išlaidas valdymo aparatui išlaikyti), Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1996 m. rugsėjo 19 d. nutarimu Nr.1094 išlaidoms, susijusioms su įstatymais nustatytais socialiniais garantijomis, kompensuoti iš Vyriausybės rezervo fondo skirta 85 tūkst. Lt, iš jų Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijai (išlaikoma valstybės valdymo išlaidų sąskaita) - 46 tūkst. Lt, Finansų ministerijai (išlaikoma valstybės valdymo išlaidų sąskaita) - 39 tūkst. Lt.

2.5.3

Lietuvos Respublikos 1996 m. spalio 12 d. įstatymo Nr.I-604 "Dėl laikinosios atskaitymų į savivaldybių biudžetus normatyvų ir dotacijų nustatymo metodikos" 12 str. nustatyta, kad dotacijos miestų ir rajonų biudžetams turi būti pervedamos kiekvieną ketvirtį lygiomis dalimis. 1996 m. iš valstybės biudžeto perduota 550617 tūkst. Lt dotacijų (valstybės biudžeto 1996 m. įstatymu skirta suma). 1996 m. pirmajame ketvirtyje perduota 116240 tūkst. Lt (21,1 proc.), antrajame ketvirtyje - 154223 tūkst. Lt (28,0 proc.), trečiajame ketvirtyje - 140195 tūkst. Lt (25,5 proc.), ketvirtajame ketvirtyje - 139959 tūkst. Lt (25,4 proc.).

Pirmajame metų ketvirtyje neatiduota 21414,25 tūkst. Lt ($550617 : 4 = 137654,25 - 116240 = 21414,25$).

2.5.4

Pažeidžiant Lietuvos Respublikos 1996 metų valstybės biudžeto įstatymą, Vyriausybė, atsižvelgdama į tai, kad laikinai nevykdomi nustatyti biudžeto pajamų ir Vyriausybės vertybinių popierių realizavimo planai, 1996 m. kovo 1 d. nutarimu Nr.305 (pasirašė l.e.p. Ministro Pirmininko M.Stankevičius ir l.e.p. Finansų ministro K.Klimašauskas) nutarė laikinai nefinansuoti 1996 metų valstybės biudžeto nepaprastųjų išlaidų. Be to, šiuo Vyriausybės nutarimu buvo pažeista Lietuvos Respublikos Konstitucijos 131 str. nuostata, kuri neleidžia mažinti visų rūšių biudžeto išlaidas, kol nepriimtas atitinkamas įstatymas. Valstybės kontrolierius dėl tokio Vyriausybės nutarimo Seimui pateikė atskirąją nuomonę (1996 m. kovo 14 d. raštas Nr.140-1-622). Lietuvos Respublikos Vyriausybė 1996 m. balandžio 10 d. nutarimu Nr. 434 pripažino netekusiu galios savo 1996 m. kovo 1 d. nutarimą Nr.305 "Dėl Lietuvos Respublikos 1996 metų valstybės biudžeto išlaidų finansavimo laikino apribojimo".

2.5.5

Valstybinių institucijų teisė gauti iš juridinių ir fizinių asmenų atlyginimą už šių institucijų teikiamas paslaugas iš esmės yra reglamentuota Lietuvos Respublikos biudžetinės sandaros įstatymo 5 straipsnyje ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993 m. liepos 28 d. nutarime Nr.579 "Dėl įstaigų ir organizacijų, finansuojamų iš Lietuvos valstybės biudžeto, nebiudžetinių lėšų". Šiuo nutarimu Vyriausybė patvirtino nebiudžetinių lėšų sudarymo ir naudojimo taisykles. Jose nustatyta, kad specialiosios lėšos (viena iš nebiudžetinių lėšų rūšių) yra biudžetinių įstaigų ir organizacijų pajamos, gaunamos iš jų ūkinės veiklos, kurios turi atitikti šių įstaigų ir organizacijų pagrindinės veiklos pobūdį: už realizuotą savo gamybos produkciją, atliktus darbus, suteiktas paslaugas už mokslo tiriamuosius darbus (išskyrus tuos, kurie finansuojami iš valstybės biudžeto), organizuotas pramogas. Lėšos naudojamos išlaidoms, susijusioms su nurodytąja ūkine veikla, finansuoti. Įstaigos, išlaikomos iš valstybės biudžeto, 1996 metais gavo apie 313 mln. Lt specialiųjų lėšų, iš kurių 97 mln. Lt panaudota darbo užmokesčiui, 25 mln.Lt - įnašams socialiniam draudimui, 119 mln. Lt - kitoms išlaidoms prekėms ir paslaugoms, 28 mln. Lt - pagrindinėms priemonėms įsigyti, 4 mln. Lt - statyboms ir kt.

Nustatyta, kad gaunant ir naudojant specialiąsias lėšas yra nemažai trūkumų:

1. Specialiosios lėšos sudaromos ir tais atvejais, kai pajamos už valstybinių institucijų teikiamas paslaugas negali būti priskiriamos prie specialiųjų lėšų. Pavyzdžiui, Susisiekimo ministerija turi 3 inspekcijas, iš dalies išlaikomas iš valstybės biudžeto ir gaunančias nebiudžetines lėšas už jų teikiamas paslaugas. Vandens transporto valstybinės kontrolės ir saugaus plaukiojimo inspekcija gauna lėšas už teikiamas paslaugas vykdant valstybinę laivų, plaukiojančių objektų ir stacionariųjų įrengimų priežiūrą ir kontrolę Lietuvos Respublikos vidaus vandenyse, Valstybinė kelių transporto inspekcija, vykdanči visų kelių transporto verslininkų ir vežėjų valstybinę darbo priežiūrą ir kontrolę - už įvairių leidimų išdavimą vežiojimams, o Valstybinė geležinkelio inspekcija, vykdanči geležinkelio priežiūros ir eismo saugumo ir kontrolės funkcijas - už specialiųjų leidimų išdavimą vežti benzina ir dizelinius degalus per muitines bei už geležinkelių atitinkamų darbuotojų egzaminavimą. Šių inspekcijų 1997 m. sąmatose numatytos nebiudžetinės lėšos sudarė 7335,7 tūkst. Lt.
2. Neišsamiai apibrėžtos valstybinių institucijų pajamos už įvairių pažymėjimų, leidimų ir kitų dokumentų išdavimą. Šios paslaugos turėtų būti apmokestinamos žyminiu mokesčiu, t.y. už įvairaus pobūdžio pažymų išdavimą specialiosios lėšos neturėtų būti sudaromos. Tačiau faktiškai, pavyzdžiui, Valstybinė veterinarijos tarnyba ir 57 jai pavaldžios įstaigos gauna specialiąsias lėšas už veterinarijos įstaigų išduodamus veterinarinius leidimus tranzitu vežant krovinius, importuojant ir eksportuojant gyvulius, paukščius, kitus gyvūnus, gyvulinius produktus, žaliavas, pašarus, pakratus, veterinarinius preparatus, vaistus ir kitus krovinius, taip pat už veterinarinius- sanitarinius liudijimus (sertifikatus) ir už gyvulių sveikatos, gyvulinių produktų ir žaliavų veterinarinius pažymėjimus.
3. Neapibrėžtos funkcijos tų valstybinių institucijų, kurios gali sudaryti specialiąsias lėšas už darbus, analogiškus jų pagrindinėms funkcijoms (pavyzdžiui, iš apskričių viršinių administracijų sąmatos išlaikomos valstybinės statybos inspekcijos, kurių funkcijos apibrėžtos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1996 07 15 nutarimu Nr. 844 "Dėl valstybinės statybos priežiūros").
4. Nėra vieningos tvarkos, kaip mokėti valstybinių institucijų darbuotojams už darbą, duodantį pajamų specialiųjų lėšų forma. Todėl taikomi įvairūs valstybinių institucijų darbuotojų šio darbo apmokėjimo būdai (premijos, priemokos ir pan.).

Pavyzdžiui, Lietuvos archyvai, gaudami lėšų už archyvų teikiamas paslaugas ir leidybinę veiklą, premijuoja savo darbuotojus. Pagal Lietuvos Respublikos archyvų įstatymą (1995 m. gruodžio 5 d. Nr. I-1115) mokamų paslaugų rūšis, jų kainas ir lėšų naudojimo tvarką nustato Lietuvos archyvų departamentas.

Valstybinių mokslo institucijų darbuotojai už vykdomus mokslinio tyrimo darbus pagal sutartis su užsakovais gauna numatytą sutartyje atlyginimą.

Sveikatos priežiūros įstaigose iš biudžeto lėšų išlaikomiems darbuotojams už papildomą darbą atliekamą ne pagrindinių pareigų darbo laiku, iš specialiųjų lėšų mokami priedai prie darbo užmokesčio.

Lietuvos nacionalinis radijas ir televizija iš lėšų, gaunamų iš komercinės veiklos (reklama), moka darbuotojams priedus prie darbo užmokesčio ir premijas už geriausias radijo ir televizijos laidas.

Muziejai iš specialiųjų lėšų premijuoja ir moka priedus prie darbo užmokesčio.

2.5.6

Lietuvos Respublikos Seimui pakeitus Lietuvos Respublikos biudžetinės sandaros įstatymo 23 str. redakciją (1995 m. vasario 14 d. įstatymas Nr. I-793), pagal kurią lėšas, papildomai gautas vykdant valstybės biudžetą, ir netekusius paskirties asignavimus valstybės papildomoms reikmėms tenkinti, Lietuvos Respublikos Vyriausybės teikimu skirsto Lietuvos Respublikos Seimas, priimdamas atitinkamus įstatymus, Lietuvos Respublikos Vyriausybė laiku neperžiūrėjo savo 1994 m. lapkričio 28 d. nutarimo Nr. 1194 "Dėl gautų įplaukų į biudžetą už realizuotą ir konfiskuotą turtą ir kontrabandos būdu įvežamą turtą, kurio savininkas nenustatytas, panaudojimo" ir 1994 m. lapkričio 28 d. nutarimo Nr. 1195 "Dėl kontrolės ir kai kurių kitų valstybinių institucijų materialinės bazės stiprinimo ir darbuotojų skatinimo" ir 1995 03 08 nutarimo Nr. 335 "Dėl administracinių baudų įskaitymo tvarkos" 4 p. ir 5 p.

Valstybės kontrolieriaus nuomonė dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1994 m. lapkričio 28 d. nutarimo Nr. 1194 "Dėl gautų įplaukų į biudžetą už realizuotą konfiskuotą turtą ir kontrabandos būdu įvežtą ar išvežamą turtą, kurio savininkas nenustatytas, panaudojimo" ir 1994 lapkričio 28 d. nutarimo Nr. 1195 "Dėl kontrolės ir kai kurių kitų valstybinių institucijų materialinės bazės stiprinimo ir darbuotojų skatinimo" buvo pateikta Lietuvos Respublikos Seimui išvadoje dėl Lietuvos Respublikos 1995 metų valstybės biudžeto įvykdymo apyskaitos (vadovaujantis Lietuvos Respublikos Seimo statuto 233 straipsniu 1996 09 25 pateikta Lietuvos Respublikos Seimo kancleriui raštu Nr. 140-1-2269). Lietuvos Respublikos Vyriausybė nutarimus, kuriais buvo leidžiama panaudoti dalį lėšų, išieškotų į valstybės biudžetą, teisės saugos, teisėtvarkos, kontrolės ir kitų institucijų materialinei bazei plėsti ir darbuotojams skatinti,

panaikino 1997 m. vasario 17 d. nutarimu Nr.130 "Dėl kai kurių Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimų kontrolės ir kitų valstybinių institucijų darbuotojų skatinimo klausimais pripažinimo netekusiais galios".

3 VALSTYBĖS KONTROLĖS STEBIMOS PROBLEMOS

Valstybės kontrolė stebi, kaip yra sprendžiamos problemos, išdėstytos Lietuvos Respublikos valstybės kontrolieriaus išvadoje dėl Lietuvos Respublikos 1995 metų valstybės biudžeto įvykdymo apyskaitos. Šiame išvado skyriuje pateikiame klausimus, kuriuos paliekame atvirus ir toliau stebime, nes 1996 metais problemos neišspręstos: neturime išsamios valstybės išdo ir biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarkymo teisinės bazės ir metodologijos. Biudžetinėse įstaigose iki šiol taikoma 1987 metų buhalterinės apskaitos tvarkymo instrukcija; nepatvirtintos valstybės biudžeto lėšų laikymo depozituose taisyklės; silpna vidaus kontrolė biudžetiniame sektoriuje: vidaus kontrolės sistema neturi sisteminio pobūdžio, neregamentuota įstatymu, nenustatyti vidaus kontrolės standartai; nepakankamas atsiskaitomumas apie valstybės turtą šalies mastu; nepakankamas atsiskaitymas apie lėšų, skiriamų įvairiems iš valstybės biudžeto finansuojamiems fondams, panaudojimą (tiek įmonių, įstaigų, tiek valstybės mastu); Lietuvos Respublikos išdo sistemos diegimas atsilieka nuo Vyriausybės nustatytų tempų.

Bendrojo pobūdžio problemos, kurias akcentuojame, atsižvelgdami į 1996 metais atliktų tikrinimų rezultatus:

- iki šiol nenustatyta ilgalaikio turto, prekių bei materialinių vertybių, atsiskaitymų, piniginių ir kitų lėšų inventorizacijų tvarka;
- neregamentuota socialinių ekonominių programų, finansuojamų iš valstybės valdymo institucijoms patvirtintų asignavimų, išlaidų sąmatos rengimo, programų vykdytojų parinkimo;
- kultūros įstaigų (koncertinių-teatrinė organizacijų) nuostatai nesuderinti su Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų įstatymo ir šio įstatymo poįstatyminių teisės aktų nuostatomis;
- nenustatyta lėšų naudojimo tvarka tiems atvejams, kai valstybės valdymo institucijoms (ministerijoms), tvirtinant valstybės biudžetą, įstatymais kartu su asignavimais paprastosios išlaidoms kartu skiriamos ir lėšos mokslinio tyrimo darbams, todėl susidaro sąlygos šias lėšas naudoti ir einamosioms išlaidoms;
- netaupi biudžetinių įstaigų, organizacijų tarnybinių automobilių naudojimo tvarka;
- neišsami biudžetinių įstaigų specialiųjų lėšų sudarymo ir naudojimo tvarka;
- nėra valstybės skolos nustatymo, pripažinimo ir apskaitos reglamento.

4 BENDROSIOS IŠVADOS

1. Įstatymais nustatytos 1996 metų valstybės biudžeto užduotys neįvykdytos (pajamos - 94,5 proc., išlaidos - 94,1 proc.).
2. Atliktų tikrinimų metu nustatyti žymūs pažeidimai ir šalies ūkio biudžetinio sektoriaus vidaus kontrolės sistemos silpnumas neleidžia mums su pagrįstu įsitikinimu tvirtinti, kad visos, ypač mūsų netikrintos 1996 metų valstybės biudžeto pajamos ir išlaidos padarytos laikantis įstatymų ir kitų teisės aktų.
3. Siūlome spręsti, ar tvirtinti Apyskaitos pajamų dalyje įtraukta 35913,1 tūkst. Lt sumą, nes tai atlikta nesilaikant Lietuvos Respublikos biudžetinės sandaros įstatymo 1 d. str. (1996 m. gegužės 14 d. įstatymo Nr. I-1333 redakcija) reikalavimų: į 1996 m. valstybės biudžeto pajamas įskaitytos 1997 m. sausio 1-17 dienomis iš valstybinių mokesčių inspekcijų surenkamųjų sąskaitų gautos lėšos.
4. Atkreipiame dėmesį į tai, kad:
  - 4.1. Valstybės išdo 1997 01 01 būklei buvo trys biudžeto lėšomis išduotos paskolos 5723,5 tūkst. Lt, kurių gražinimui seniai suėję terminai;
  - 4.2. Šalies bankuose 1997 01 01 būklei buvo "išalę" 21092 tūkst. Lt Finansų ministerijos depozitų, padėtų iš lėšų, gautų iš užsienio paskolų, gaunamų valstybės vardu, grįžtamų paskolų ir palūkanų, mokamų ūkio subjektų už užsienio paskolas;
  - 4.3. Valstybės biudžeto deficitui finansuoti skirtos įplaukos už parduotus vertybinius popierius buvo naudojamos kitiems tikslams, nors metinės planinės išlaidos iš šio šaltinio gautomis lėšomis finansuotos nepilnai (64198 tūkst. Lt mažiau nei numatyta įstatymu).
  - 4.4. Nepakankamas valstybės biudžetinio sektoriaus atsiskaitomumas ir vidaus kontrolė.

5 PRIEDAI

Išvados dėl Lietuvos Respublikos 1996 metų valstybės biudžeto įvykdymo apyskaitos sudėtine dalimi yra tokie priedai:

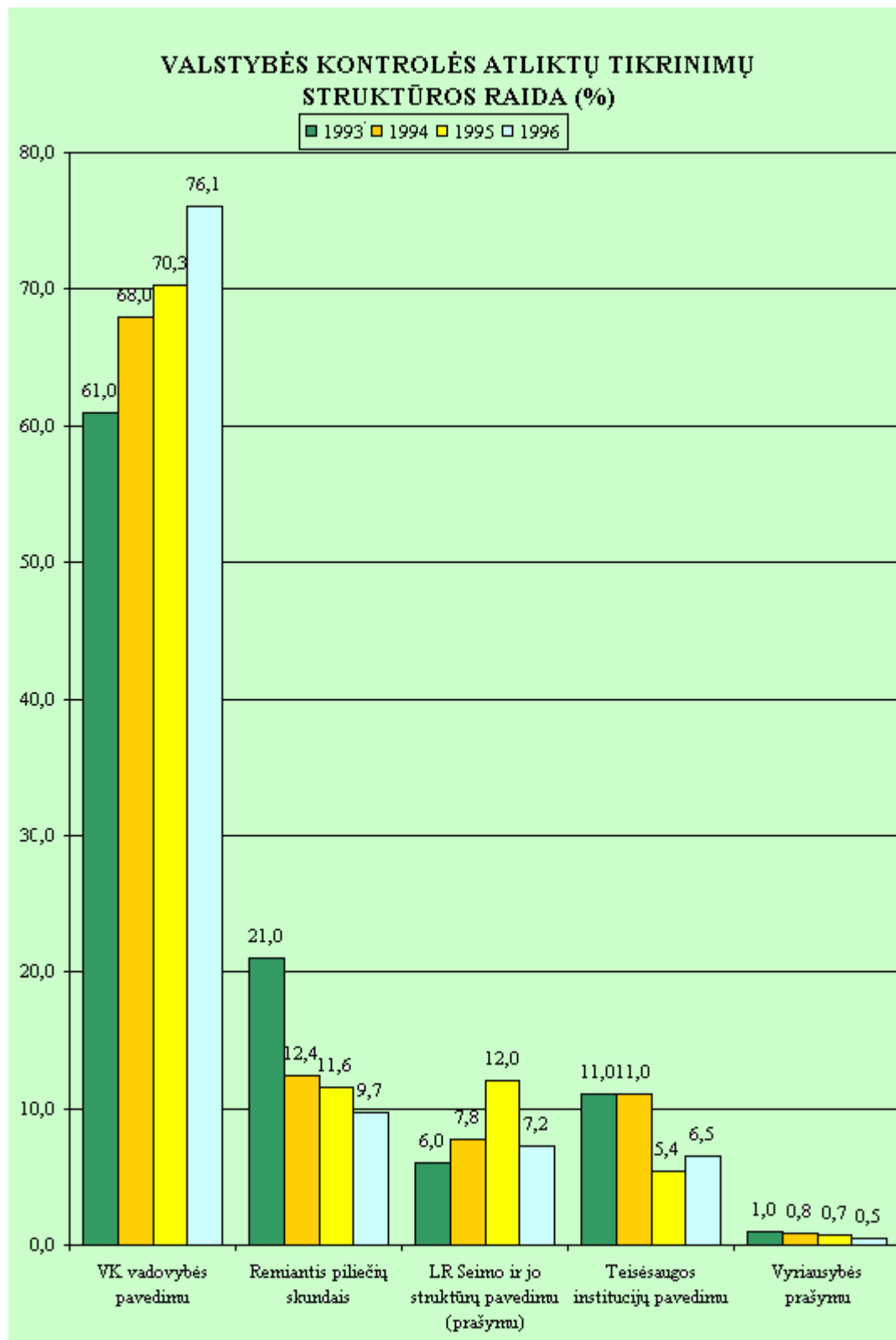
1. Valstybės kontrolės 1996 metų veiklos ataskaita.
2. Diagramos: Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto pajamų užduočių vykdymas 1996 metais (procentais).
3. Pažyma apie mokesčių nepriemokas valstybės biudžetui (1996 m. ketvirčiais).
4. Diagramos: Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto pajamų struktūra 1995 m. - 1996 m. (procentais).
5. Valstybės biudžeto 1996 metų išlaidų analizė.
6. Diagramos: Lietuvos Respublikos valstybės 1996 metų biudžeto išlaidų struktūra (procentais).
7. Diagramos: Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto išlaidų struktūra 1995 m. ir 1996 m. (procentais).
8. Pažyma apie 1996 metų Lietuvos Respublikos biudžeto įvykdymą (perduoti asignavimai) 1997 01 01.
9. Pažyma apie valstybės biudžeto 1996 metų išlaidų struktūros pagrindinių rodiklių įvykdymą.

Lietuvos Respublikos valstybės kontrolierius V.Kundrotas

Valstybės kontrolės Biudžeto kontrolės skyriaus viršininkas R.Pužauskas

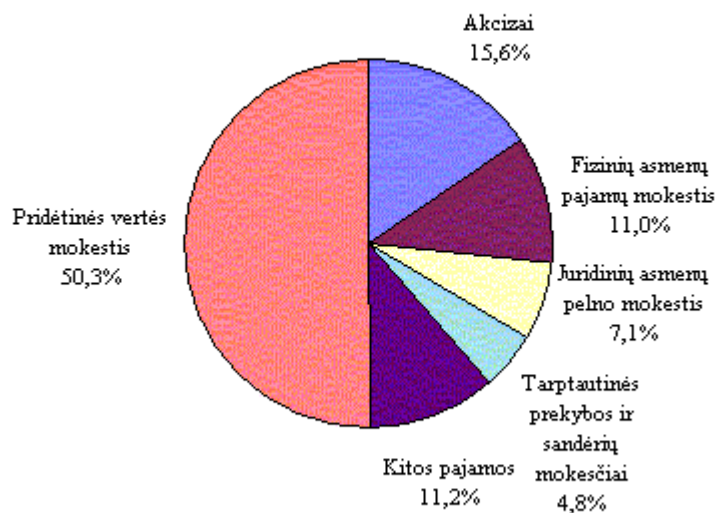
5.1 PRIEDAS 2

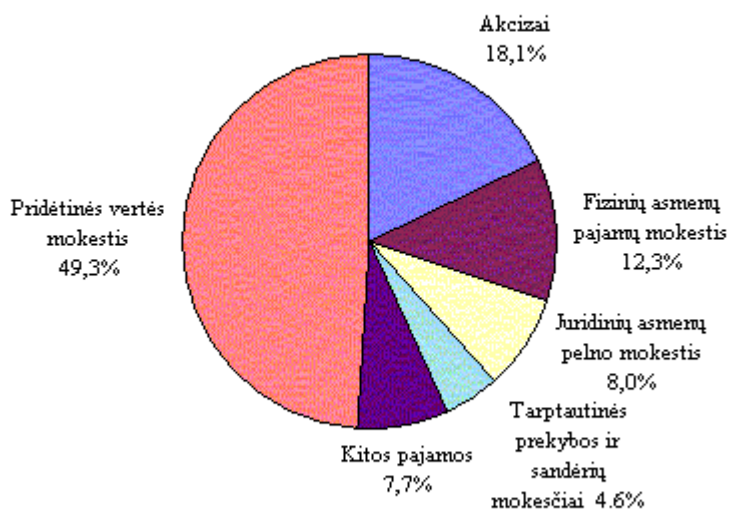
5.2 PRIEDAS 4

Lietuvos respublikos valstybės biudžeto pajamų struktūra 1995 m. - 1996 m. (procentais)

1995 metai

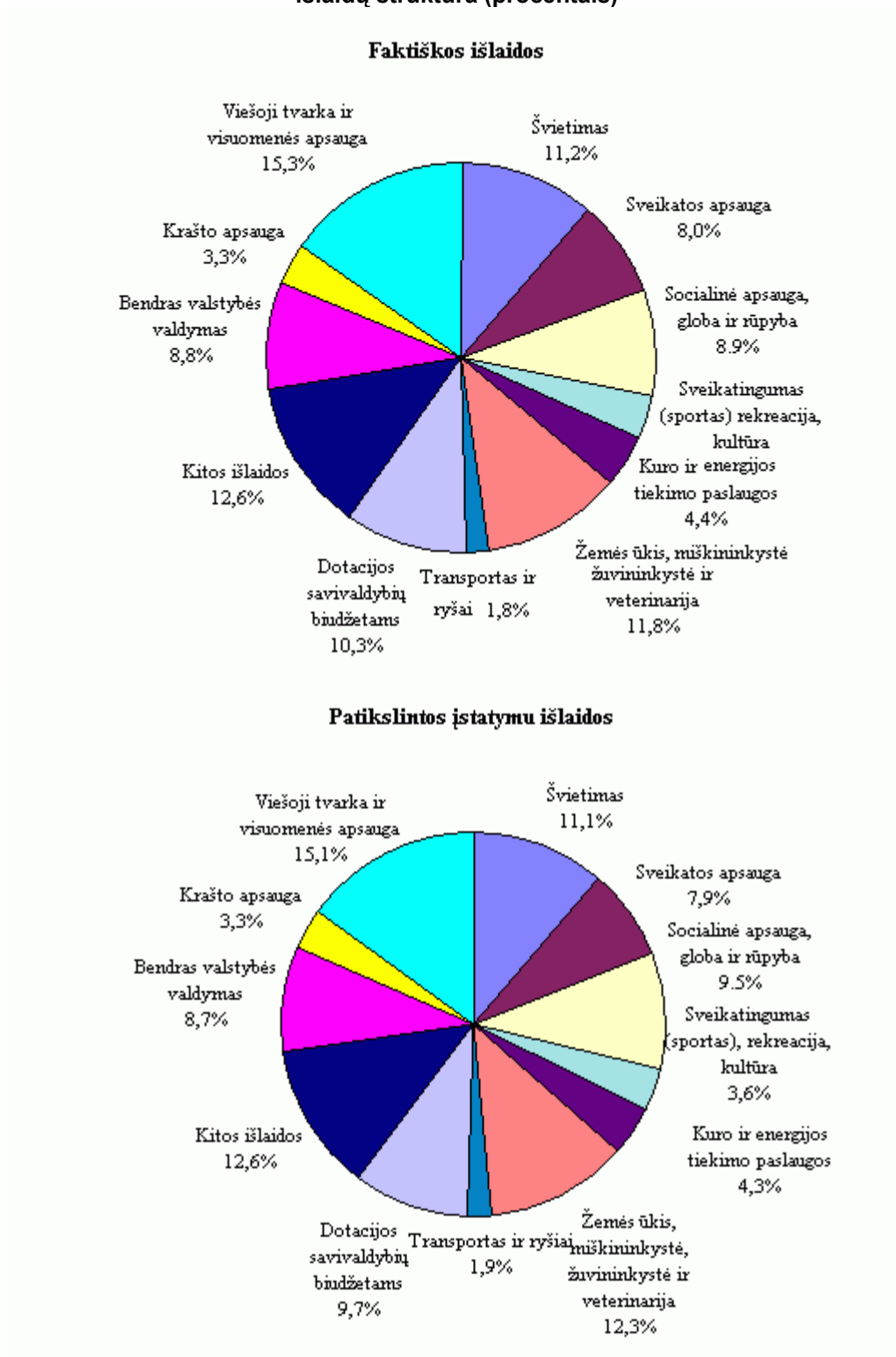

1996 metai

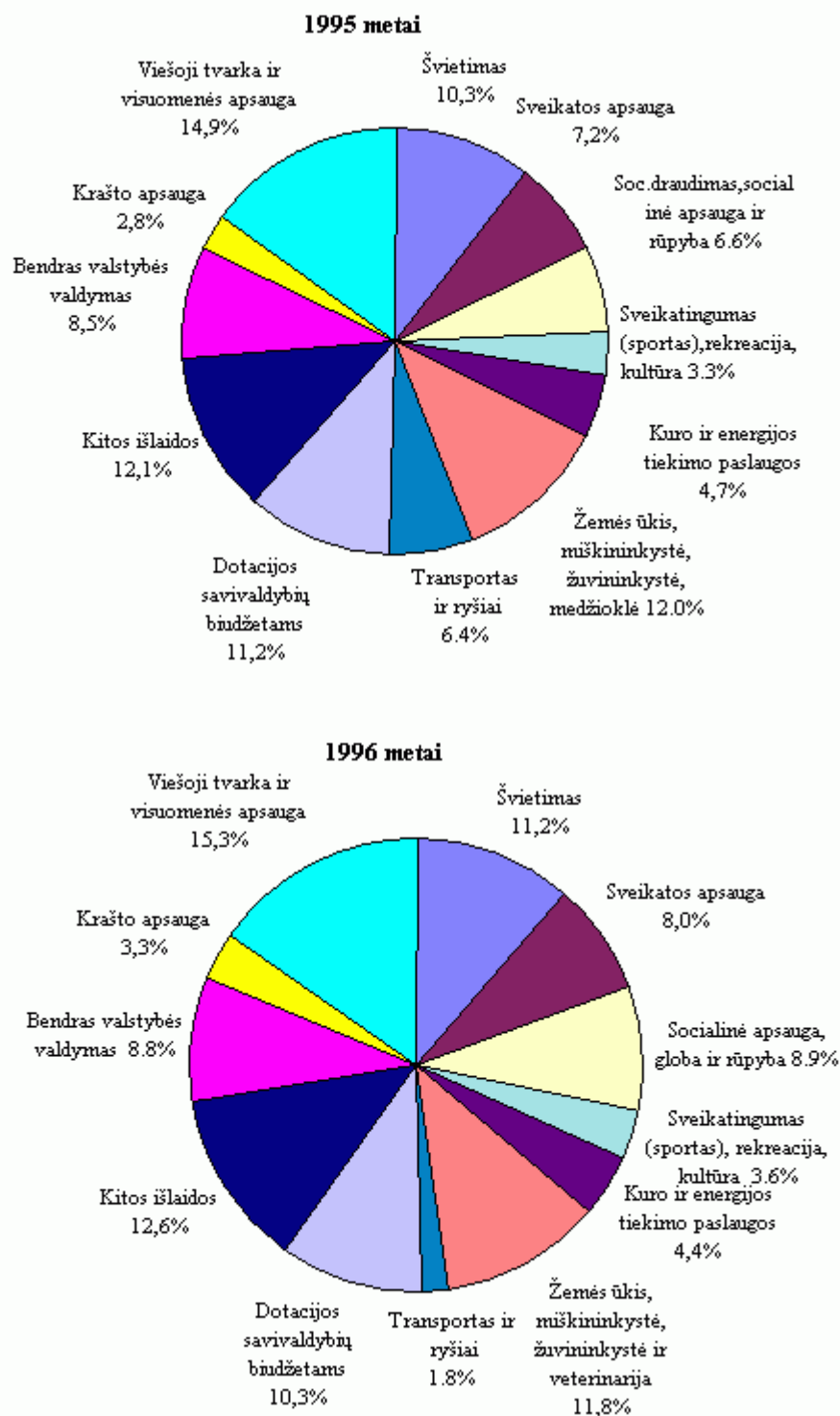
5.3 PRIEDAS 6

Lietuvos Respublikos valstybės 1996 metų biudžeto išlaidų struktūra (procentais)

5.4 PRIEDAS 7

Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto išlaidų struktūra 1995 m. ir 1996 m. (procentais)

5.5 PRIEDAS 8

PAŽYMA APIE 1996 m. LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS BIUDŽETO ĮVYKDYMĄ (perduoti asignavimai) 1997.01.01

(tūkst.Lt)

Asignavimų valdytojas	Pavadinimas	Patikslintas planas	Perduoti asignavimai	Nukrypimas (+,-)	Įvykdymo %
1 900	1 Lietuvos Respublikos Prezidentūra	32101	31899,8	201,2	99,4
2 900	2 Lietuvos Respublikos Seimas	49172	45218,1	3953,9	92,0
3 900	3 Vyriausioji rinkimų komisija	14576	14462,2	113,8	99,2
4 900	4 Seimo kontrolierių įstaiga	1393	1283,8	109,2	92,2
5 900	5 Konstitucinis Teismas	2273	2212,3	60,7	97,3
6 900	6 Lietuvos Respublikos valstybės kontrolė	8033	7896,7	136,3	98,3
90 900	1576 Valstybinė lietuvių kalbos komisija prie Lietuvos Respublikos Seimo				
90 900	1808 Žurnalistų etikos inspektorius	9	4,1	4,9	45,6
7 900	7 Valstybinė paminklosaugos komisija	441	425,7	15,3	96,5
8 900	8 Lietuvos Respublikos Vyriausybės Kanceliarija	14353	13610,2	742,8	94,8
	I. Ministerijos				
9 900	Aplinkos apsaugos ministerija	27666,7	26004,1	1662,6	94,0
10 900	Ekonomikos ministerija	3935	3858,5	76,5	98,1
11 900	Energetikos ministerija	12713	11819,9	893,1	93,0
12 900	Finansų ministerija	16486	12325,7	4160,3	74,8
13 900	Krašto apsaugos ministerija	178252	167614,8	10637,2	94,0
14 900	Kultūros ministerija	84701,5	80498,8	4202,7	95,0
15 900	Miškų ūkio ministerija	5695	5340,1	354,9	93,8
16 900	Pramonės ir prekybos ministerija	11974	11112,6	861,4	92,8
17 900	Ryšių ir informatikos ministerija	11524	10715	809	93,0
18 900	Socialinės apsaugos ministerija	483737	434902,8	48834,2	89,9
19 900	Statybos ir urbanistikos ministerija	4953	4551,5	401,5	91,9
20 900	Susisiekimo ministerija	83207	77407	5800	93,0
21 900	Sveikatos apsaugos ministerija	418935	398395,6	20539,4	95,1
22 900	Švietimo ir mokslo ministerija	298380	280289,5	18090,5	93,9
23 900	Teisingumo ministerija	6631	6457,5	173,5	97,4
24 900	Užsienio reikalų ministerija	88111	81960,6	6150,4	93,0
25 900	Valdymo reformų ir savivaldybių reikalų ministerija	5001	4556	445	91,1
26 900	Vidaus reikalų ministerija	471148	453164,6	17983,4	96,2
27 900	Žemės ūkio ministerija	537771	488833,1	48937,9	90,9
	II. Apskritis				
90 26	1147 Alytaus apskrities valdytojo administracija	11873,9	11141,4	732,5	93,8
90 27	1178 Kauno apskrities valdytojo administracija	26602,8	24737,5	1865,3	93,0
90 28	1229 Klaipėdos apskrities valdytojo administracija	25816,2	24005,2	1811	93,0
90 29	1270 Marijampolės apskrities valdytojo administracija	19624,6	18523,1	1101,5	94,4
90 30	1311 Panevėžio apskrities valdytojo administracija	25540,5	23758,1	1782,4	93,0
90 31	1352 Šiaulių apskrities valdytojo administracija	35640,6	33212,7	2427,9	93,2
90 32	1393 Tauragės apskrities valdytojo administracija	12761,9	12001,5	760,4	94,0
90 331	1424 Telšių apskrities valdytojo administracija	13914,9	12947	967,9	93,0

90 34	1455 Utenos apskrities valdytojo administracija	19958,9	18554,3	1404,6	93,0
90 35	1496 Vilniaus apskrities administracija	23942,1	22352,2	1589,9	93,4
	III. Departamentai, tarnybos ir inspekcijos				
90 1	Kūno kultūros ir sporto departamentas	22174	20826,6	1347,4	93,9
90 2	Pataisos reikalų departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos				
90 3	Pasienio policijos departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos				
90 4	Priešgaisrinės apsaugos departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos				
90 5	Regioninių problemų ir tautinių mažumų departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės				
90 6	924 Lietuvos Respublikos Prezidento, Seimo pirmininko,				
90 7	Valstybės saugumo departamentas, Ministro Pirmininko ir oficialių svečių apsaugos departamentas	14825	13726,8	1098,2	92,6
90 8	Statistikos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės				
90 9	976 Vaikų teisių apsaugos tarnyba prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos				
90 10	977 Valstybinė žemėtvarkos ir geodezijos tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos				
90 11	978 Lietuvos geologijos tarnyba prie Statybos ir urbanistikos ministerijos				
90 12	979 Technikos priežiūros tarnyba prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos				
90 13	980 Valstybinis turizmo departamentas prie Valdymo reformų ir savivaldybių reikalų ministerijos	1577	1316,5	260,5	83,5
90 14	Valstybinė veterinarijos tarnyba	19186	17831	1355	92,9
90 15	1049 Valstybinė konkurencijos ir vartotojų teisių gynimo tarnyba prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės				
90 16	1050 Vyriausybinių ryšių centras prie Lietuvos Respublikos Saugumo departamento				
90 17	Lietuvos standartizacijos departamentas prie Valdymo reformų ir savivaldybių reikalų ministerijos				
90 18	1056 Valstybinė atominės energetikos saugos inspekcija	1511	1425	86	94,3
90 19	1057 Valstybinė darbo inspekcija prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos	3145	2924,5	220,5	93,0
90 20	1058 Lietuvos valstybinė kokybės inspekcija prie Valstybinės konkurencijos ir vartotojų teisių gynimo tarnybos				
90 40	1744 Valstybinė tabako ir alkoholio kontrolės tarnyba prie LRV	15	13	2	86,7
90 22	Kultūros ministerijos Kultūros vertybių apsaugos departamentas				
90 24	Lietuvos archyvų departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės				
	IV. Įmonės ir organizacijos				
	Aplinkos apsaugos ministerijos reguliavimo sritis				

90 900	1547 Lietuvos hidrometeorologijos valdyba	4565	4243,5	321,5	93,0
	Energetikos ministerijos reguliavimo sritis				
90 900	1548 Akcinė bendrovė "Lietuvos energija"	150324,1	150324,1	0	100,0
90 900	1549 Akcinė bendrovė "Geonafta"	1000	750	250	75,0
90 900	1550 Akcinė bendrovė "Mažeikių nafta"	4200	3900	300	92,9
90 900	1551 Akcinė bendrovė "Lietuvos dujos"	38108,5	38108,5	0	100,0
90 900	1680 Energetikos valstybinė inspekcija prie Energetikos ministerijos				
90 900	1681 Akcinė bendrovė "Būtingės nafta"	30000	30000	0	100,0
90 900	1719 Uždara akcinė bendrovė "Geoterma"	2400	2400	0	100,0
	Finansų ministerijos reguliavimo sritis				
90 21	Muitinės departamentas prie Finansų ministerijos	77702	73579,1	4122,9	94,7
90 36	33 Valstybinė mokesčių inspekcija prie Finansų ministerijos	73743	71988,9	1754,1	97,6
90 37	90 Revizijų departamentas prie Finansų ministerijos	3743	3430,5	312,5	91,7
90 900	1553 Vertybinių popierių komisija prie Finansų ministerijos	1036	989,3	46,7	95,5
90 900	1554 Valstybės dokumentų technologinės apsaugos tarnyba prie Finansų ministerijos				
90 900	1555 Lietuvos prabavimo rūmai	477	223,5	253,5	46,9
90 900	1556 Finansų ministerijos mokymo centras	1547	1537,7	9,3	99,4
90 900	1684 Komisija privalomam registruoti turtui įvertinti prie Finansų ministerijos				
90 900	1691 Valstybinė draudimo priežiūros tarnyba prie Finansų ministerijos				
	Žemės ūkio ministerijos reguliavimo sritis				
90 900	1558 Kaišiadorių valstybės utilizacijos įmonė	979	979	0	100,0
90 900	1559 Valstybės įmonė "Rietavo veterinarinė sanitarija"	1128	1083	45	96,0
90 900	1677 Akcinė bendrovė "Kauno šiltnamiai"	233	233	0	100,0
90 900	1687 Akcinė bendrovė "Grūdarna"	500	500	0	100,0
90 900	1688 Valstybės įmonė "Pieno tyrimai"	280	280	0	100,0
	Pramonės ir prekybos ministerijos reguliavimo sritis				
90 900	1560 Valstybės gamybinė - eksperimentinė įmonė "Vytis"	391	364	27	93,1
	Statybos ir urbanistikos ministerijos reguliavimo sritis				
90 900	1561 Komunalinio ūkio ir paslaugų departamentas prie Statybos ir urbanistikos ministerijos				
90 900	1562 Valstybinė Kongresų rūmų statybos direkcija	1000	943	57	94,3
90 900	1564 Vilniaus pilių direkcija	14900	14683,8	216,2	98,5
90 900	1742 Valst. įmonė "Statybos produkcijos sertifikavimo centras"	80	80	0	100,0
	Ryšių ir informatikos ministerijos reguliavimo sritis				
90 900	1565 Valstybės įmonė "Lietuvos telekomas"	1260	1173	87	93,1
90 900	1566 Valstybės įmonė "Lietuvos paštas"	8700	8480	220	97,5
	Švietimo ministerijos reguliavimo sritis				
90 900	1581 Vilniaus universitetas	48709	46273,3	2435,7	95,0

90 900	1582 Vytauto Didžiojo universitetas	13323	12660,3	662,7	95,0
90 900	1583 Lietuvos karo akademija	11966	11368	598	95,0
90 900	1584 Kauno technologijos universitetas	44069	42364,3	1704,7	96,1
90 900	1585 Vilniaus technikos universitetas	24250	23039,7	1210,3	95,0
90 900	1586 Klaipėdos universitetas	17496	16617	879	95,0
90 900	1587 Lietuvos žemės ūkio akademija	16545	15713,2	831,8	95,0
90 900	1588 Lietuvos veterinarijos akademija	4204	4060,3	143,7	96,6
90 900	1589 Lietuvos policijos akademija	19386	18612,2	773,8	96,0
90 900	1590 Kauno medicinos akademija	24179	22971,9	1207,1	95,0
90 900	1591 Vilniaus dailės akademija	6342	6022	320	95,0
90 900	1592 Vilniaus pedagoginis universitetas	18835	18073	762	96,0
90 900	1593 Lietuvos kūno kultūros institutas	4173	4007	166	96,0
90 900	1594 Šiaulių pedagoginis institutas	9839	9348,6	490,4	95,0
90 900	1595 Lietuvos muzikos akademija	8484	8076,5	407,5	95,2
90 900	1596 Lietuvos mokslų akademija	2489	2467,8	21,2	99,1
90 900	1597 Architektūros ir statybos institutas	1027	1027	0	100,0
90 900	1598 Lietuvių kalbos institutas	3111	3096,6	14,4	99,5
90 900	1599 Matematikos ir informatikos institutas	2592	2562	30	98,8
90 900	1600 Fizikos institutas	1926	1915,3	10,7	99,4
90 900	1601 Teorinės fizikos ir astronomijos institutas	1426	1386,6	39,4	97,2
90 900	1602 Puslaidininkių fizikos institutas	4296	4269,4	26,6	99,4
90 900	1603 Lietuvos energetikos institutas	3690	3614	76	97,9
90 900	1604 Chemijos institutas	2820	2682,5	137,5	95,1
90 900	1605 Biochemijos institutas	2010	1995,5	14,5	99,3
90 900	1606 Imunologijos institutas	1738	1727	11	99,4
90 900	1607 Ekologijos institutas	2202	2176	26	98,8
90 900	1608 Geografijos institutas	803	796,5	6,5	99,2
90 900	1609 Lietuvos filosofijos ir sociologijos institutas	1443	1415,3	27,7	98,1
90 900	1610 Kultūros ir meno institutas	909	901,5	7,5	99,2
90 900	1611 Lietuvos istorijos institutas	2655	2579	76	97,1
90 900	1612 Lietuvos literatūros ir tautosakos institutas	1529	1483	46	97,0
90 900	1613 Lietuvos mokslų akademijos biblioteka	2790	2630,2	159,8	94,3
90 900	1614 Lietuvos gyvulininkystės institutas	2051	2039,2	11,8	99,4
90 900	1615 Lietuvos maisto institutas	1002	989,5	12,5	98,8
90 900	1616 Lietuvos vandens ūkio institutas	1370	1345,5	24,5	98,2
90 900	1617 Lietuvos sodininkystės ir daržininkystės institutas	2215	2189,5	25,5	98,8
90 900	1618 Termoizoliacijos institutas	763	758	5	99,3
90 900	1619 Lietuvos veterinarijos institutas	1196	1143,5	52,5	95,6
90 900	1620 Lietuvos žemdirbystės institutas	6295	6268	27	99,6
90 900	1621 Lietuvos žemės ūkio inžinerijos institutas	1548	1537	11	99,3
90 900	1622 Biotechnologijos institutas	1384	1357	27	98,0
90 900	1623 Geologijos institutas	1059	1008	51	95,2
90 900	1624 Botanikos institutas	2692	2643,4	48,6	98,2
90 900	1625 Lietuvos miškų institutas	883	852	31	96,5
90 900	1626 Eksperimentinės ir klinikinės medicinos institutas	2433	2388,9	44,1	98,2
90 900	1627 Lietuvos mokslo taryba	627	614	13	97,9
90 900	1628 Lietuvos valstybinis mokslo ir studijų fondas	4994	4752,4	241,6	95,2
90 900	1712 Bendrosios mokslo ir studijų reikmės (Švietimo ir mokslo ministerija)				
	V.Teisėsaugos institucijos				
90 23	1078 Teismai	68899	64694,9	4204,1	93,9
90 900	1568 Aukščiausiasis Teismas	3478	3342	136	96,1
90 900	1569 Generalinė ir teritorinės prokuratūros	48907	46090	2817	94,2

	VI.švietimo, kultūros ir kitos įstaigos ir organizacijos				
90 25	1145 Lietuvos radijas ir televizija	36391	33811,6	2579,4	92,9
90 38	Lietuvos vartotojų kooperatyvų sąjunga	118	112	6	94,9
90 39	Invalidų reikalų taryba prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės				
90 900	1570 Lietuvos technikos biblioteka	2967	2811	156	94,7
90 900	1571 Lietuvos investicijų agentūra	442	412,8	29,2	93,4
90 900	1572 Lietuvos gyv. genocido ir rezistencijos tyrimo centras	4127	3838,7	288,3	93,0
90 900	1573 Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos aukų rėmimo fondas				
90 900	1574 Valstybinis patentų biuras	1649	1442,9	206,1	87,5
90 900	1575 Visuomenės informavimo priemonių valdyba prie Teisingumo ministerijos				
90 900	1577 Mokslininkų rūmai	173	171,5	1,5	99,1
90 900	1578 Kompozitorių sąjunga	107	107	0	100,0
90 900	1579 Rašytojų sąjunga	364	351,8	12,2	96,6
90 900	1580 Studijų kreditai	3148	252,6	2895,4	8,0
90 900	1632 Lietuvos ginklų fondas	356	319,2	36,8	89,7
90 900	1634 Globos ir rūpybos fondas	106	90,1	15,9	85,0
90 900	1635 Lietuvos invalidų draugijos centro taryba	400	374	26	93,5
90 900	1636 Valstybės skolos aptarnavimo išlaidos (Finansų min.)	290940	280993,9	9946,1	96,6
90 900	1637 "Būsto" kreditavimo fondas	11000	8761,8	2238,2	79,7
90 900	1639 Klaipėdos žvejų vartotojų kooperatyvas	50	42,8	7,2	85,6
90 900	1657 Indėlių kompensavimas (Finansų ministerija)	20000	20000	0	100,0
90 900	1658 Valstybės tarnautojų tobulinimosi centras prie Valdymo reformų ir savivaldybių reikalų ministerijos				
90 900	1659 Marijampolės krikščioniškosios kultūros centras	640	604,9	35,1	94,5
90 900	1660 Vyriausybės rezervo fondas	204,1		204,1	0,0
90 900	1661 Bendrasis paramos gyvenamiesiems namams, butams statyti arba pirkti fondas				
90 900	1675 Valstybės įmonė poilsio namai "Baltija"	2148	2000,1	147,9	93,1
90 900	1678 Valstybės brangiųjų metalų perdirbimo įmonė	120	120	0	100,0
90 900	1679 Specialusis fondas veikiančioms ir besisteigiančioms profesinėms sąjungoms remti				
90 900	1682 Valstybės įmonė sanatorija "Lietuva"	98	94,1	3,9	96,0
90 900	1683 Subsidijos ir kompensacijos gyvent. už šiluminę energiją	57806,2		57806,2	0,0
90 900	1685 Valstybės įmonė "Indėlių draudimo fondas"	10000	10000	0	100,0
90 900	1686 Lėšos valstybinių bankų akciniam kapitalui didinti				
90 900	1690 Valstybinė privatizavimo agentūra (Finansų ministerija)	735	720,6	14,4	98,0
90 900	1692 Lietuvos Respublikos Vyriausybės informacijos centras	387	109,3	277,7	28,2
90 900	1713 Vienkartinės kompensacijos žuvusiųjų šeimoms ir nukentėjusiems nuo 1991.01.11-13d. įvykdytos agresijos ir vėlesnių įvykių (Krašto apsaugos ministerija)				
90 900	1714 Lietuvos medicinos biblioteka	695	653	42	94,0
90 900	1715 Nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka	11898	11364,7	533,3	95,5
90 900	1716 Lietuvos aklųjų biblioteka	693	648	45	93,5
90 900	1717 Spaudos radijo ir televizijos rėmimo fondas	280	250	30	89,3

90 900	1718 Lietuvos smulkaus ir vidutinio verslo plėtros agentūra	95	73,9	21,1	77,8
90 900	1732 Lietuvos judėjimas "Černobylis"	15	15	0	100,0
90 900	1740 Akcinė bendrovė Lietuvos telegramų agentūra (ELTA)	226,7	226,7	0	100,0
90 900	1741 Valstybės investicijos į reorganizuojamą AB"Aurabankas"(Finansų ministerija)				
90 900	1745 Vilniaus arkivyskupijos CARITAS	28	28	0	100,0
90 900	1746 Lietuvos fotomenininkų sąjunga	100	100	0	100,0
90 900	1747 Lietuvos bei užsienio šalių draugijų asociacija	30	30	0	100,0
90 900	1762 Lietuvių kareivių motinų sąjunga	67	66,3	0,7	99,0
90 900	1764 Lietuvos žurnalistų sąjunga	70	70	0	100,0
90 900	1803 Italų ir lietuvių kultūros centras	15	15	0	100,0
90 900	1805 Vilkaviškio vyskupija	100	100	0	100,0
90 900	1804 Vilniaus arkivyskupijos kurija	100	100	0	100,0
90 900	1807 Lietuvos vaikų fondas	15	15	0	100,0
	Kitos išlaidos		44252,5	-44252,5	
	Iš viso ministerijos, departamentai ir kitos įstaigos, įmonės	5021635,2	4704911,4	316723,8	93,7
90 900	1663 Perduota dotacija savivaldybėms	550617	550617	0	100,0
90 900	1664 Perduotos lėšos	95941,2	95941,2	0	100,0
	IŠ VISO	5668193,4	5351469,6	316723,8	94,4
90 900	1666 Perduotos paskolos		2500	-2500	
	IŠ VISO	5668193,4	5353969,6	314223,8	94,5

Biudžeto kontrolės skyriaus viršininkas

R. Pužauskas

5.6 PRIEDAS 9

PAŽYMA
apie valstybės biudžeto 1996 metų išlaidų
struktūros pagrindinių rodiklių įvykdymą

Įstatymu nustatyti valstybės biudžeto išlaidų rodikliai	Patvirtinta įstatymu	Patikslinta	Faktiškos išlaidos	Palyginimas % (4 : 3)
1	2	3	4	5
Paprastosios išlaidos	4728376 1314140	5060583,4	4789988,1	94,7
iš jų - darbo užmokestis		1307666,2	1282011,8	98,0
Nepaprastosios išlaidos	769679	607610	542805,9	89,3
Iš viso:	5498055	5668193,4	5332794	94,1